

Elektra

Joost van den Vondel

bron

Joost van den Vondel, *Elektra*. Dominicus van der Stichel, Amsterdam 1639

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/vond001elek01_01/colofon.php

© 2011 dbnl

The logo for the Dutch Bibliographic Network (dbnl) consists of the lowercase letters 'dbnl' in a blue, sans-serif font. The letter 'd' is stylized with a small hook at the top.

***Aen de Wijze en vernuftige Ioffrouwe Maria Tesselscha Roemers,
Weduwe van wijlen Heer Alard Krombalck.***

Wijze en vernuftige Ioffrouw,

Gelijck een vryer met overlegh, en oordeel zijn hart, en liefde zet op een jonge vryster, die, om haere natuurlijke schoonheid, aengebore bevalligheid, en voegelijck cieraed, bekoorlijck is; eveneens kreegh ick een' treck tot deze princes Elektra, of liever Electa, een uitgeleze dochter, uit dien naemhaftigen koning, en gezongen veldoverste, Agamemnon, geboren; en herboren uit de harsenen van dien Atheenschen en zegenrijcken veldheer, Sophokles, die haer, tot verwondering zijner en der navolgende eewen, van ouds, op het tooneel, te voorschijn broght,

Met vaerzen, schoejende op den leest
Van zijnen goddelijcken geest.

Meester Ioan victorijn, in wiens mond Elektra bestorven is, prickelde ons zoo menighmael hier toe aen, tot dat wy het ten leste waeghdē, en deze doorluchtige Ionckvrouw, op onze wijze, Neerlandsch spreekken leerden, met hulpe van dien hoogheleerden Jongeling, Isaak Vossius; een loos vos, en wacker vernuft, om het Grieksche wild, hoe diep en duister het oock verborgen zy, op te snuffelen. In dit treurspel woelen veelerleie hartstoghten, gramschap, stoutigheid, vreeze, bekommeringe, haet en liefde, trouw, en ontrouw, droefheid en blyschap, elck om 't hevighste. Men hoort hier klaare vertellingen, gewichtige beraedslaegingen, gezonde gezoute leeringen, en goude spreucken. Dit vervat inzonderheid het geen den sterflijcken menschen ten allerhoogsten oirbaer is, naemelijck, dat Gods uitgestelde straf endelijck schelmen en booswichten rechtvaardighlijck achterhaelt; welck leerstuk het zout, en een van de zenuwen der godvruchtigheid streckt. AEschylus, Sophokles, en Euripides hebben, alle drie om strijd, van deze stof gehandelt. Nadien wy deze schilderyen zelfs, die de heldere middaghzon niet schroomen, voor Nederduitschen ten toon stellen, zal 't onnodigh zijn, in 't byzonder, en ten nauwsten, te ontvouwen alle d' onnavolgelijcke kunst, die in dat aeloude werckstuk, by opmerckende verstanden, kan waergeno-

men worden. Alle leden dezer edele en koningklijke maeghd zijn gelijkmaetigh, en onberispelijck, gelijk oock de verwen der welsprekentheid kunstighlijck in 't Griex verdreven. Men ziet'er niet wanschapens, en alle deelen van 't minste tot het meeste hangen hecht te zaemen, en vloeien zonder dwang uit malkanderen. Hoe men met den zinnen hier dieper doordringt, hoe zich meer wonderen openbaeren, en t'elckens yet anders, en 't geen men te voren over 't hoofd zagh. Walgelijcke opgeblaezenheid, waer van Griecken en Latynen hoe aelouder, hoe vryer zijn, heeft hier nergens plaets; oock geen wispeltuurgheid van stijl, en de tooneeldichter is overal zich selvẽ gelijk, en geeft te kennen dat 'er een veldher insteeckt. Toestel en redenen zijn gepast naer de personagien, elck naer den eisch levendigh uitgebeelt. Hebbenwe 'tgeen door tijds langduurigheit, en het menighvuldigh omsuckelen, van hand tot hand, uitgewischt, gevlackt, of verbasterd zy, eer verdonkert dan verlicht, men ontschuldige ons, die tegens ons geweten niet moedwilligh dochten te misdoen. Men bejegt plaetsen zoo duister als raedsels, waer over d' uitleggers noch met zich zelve, noch met anderen overeen stemmen, en in 't uitleggen hemel en aerde verschillen. Oock is 't onmogelijck de redenen wel te binden, indien men gehouden zijnde de Grieksche koppelingen stip te volgen, niet met een ruim geweten wat vrymoedigh daer over heenen durf vaeren. Rijm en maet, waer aen de vertolcker gebonden staet, verhindert oock menighmael, dat de vertaelder niet zoo wel en volmaecktelijck naspreect, 't geen zoo wel en heerlijk voorgesproken word; en yet van d'eene tael in d' ander, door eenen engen hals te gieten, gaet zonder plengen niet te werck: een zaeck die ghy, wyze en vernuiftige Joffrouw, maghtigh zijt te oordeelen, door ondervinding in 't vertaelen van uwen Tuscaenschen Tasso, zoo menighmael ghy voor Jerusalem, met zynen dapperen Buljon, dien Christen oorloogh voert; waer over wy, met anderen vast verlangende, eens hopen te vieren, zoo dra uwe hand het heiligh graf, met d'yverige pen, gelijk Godefroy met den gewyden zwaerde, hebbe bemaghtight. Uwe bezigheit ondertusschen by poozen wat uitgespannen zijnde, om de snede van vernuift en zinnen, door het al te stadigh blocken, op een zelve werck, niet te verstompen, verquickt en zegent zomtjids den Hollandschen Parnas met eenen lieflijcken en aengenen dauw, van aertige spitsvondighedẽ, en geestige bloemen, en druckt uwe schrandere gedachten, in verscheide taelen, geluckighlijck uit, en kooft zelve op welgestelde toonen van leckere poësy al zoetelijck en zachtelijck aen, gelijk het luisterende hart naer den kittelenden galm van luiten en fluiten; waerom wy onze Elektra, voor uwe voeten, als aen eene der hemelsche zanggodinnen, opofferen, en wenschen te blijven,

Wijze en vernuiftige Joffrouw,
Vwe E. allerminste dienaer
 J.V. VONDEL.
 t'Amsterdam, 1639.
 den 19^{en} van May.

Aulus Gellius in het zevenste boeck, en vijfde hoofdstuck van zijn Attische Nachten.

IN Grieckenland was een wyd vermaert tooneelspeelder, die in gebaer, bevalligheid, en heldere uitspraeck alle anderē overtrof. Men noemde hem Polus. Hy speelde der doorluchtige poëten treurspelē meesterlijck, en onbeteutert. De dood benam hem zijnen zoon, op wien hy al zijn hart gezet hadde. Toen hem docht dat de rouw uit, en zijn kind genoegh beweent was, begaf hy zich weder tot de kunst, om wat te winnen. Zullende in dien tijd t'Athenen Sophokles Elektra speelen, most by quansuis Orestes doodbus en gebeente draegen. Het inhoud van dit treurspel brengt mede, dat Elektra, quansuis haer broeders overschot draegende, beschreit en betreurt de dood des genen, dienze meent by ongeval omgekomen te wezen. Polus dan Elektraes rouwkleederen aentreckende, haelde zijn zoons gebeente en doodbus uit den grave, en gelijk of hy Orestes noch omhelsde, bootste zoo die droefheid na, niet met eenen gemaecten schijn, maer natuurlijke lijckklaghten, en waerachtige traenen, en verweckte door dit middel, onderhet spelen, zijn eige droefheid.

Iustus Lipsius, het licht der geleerdheid zijner eeuwe, spreeckt door Langius, in het eerste boeck van zijn Standvastigheid, aldus:

Men zeit van Polus, dien vermaerden tooneelspeelder, toen men t'Athenen zoude speelen het spel, waer in men droefheid most uitbeelden, dat hy heimelijck zijn overleden zoons gebeente en doodbus op het tooneel broght, en den geheelen schouwburgh met waerachtigen rouw vervulde.

Inhoud.

IN deze fabel word de grijze Voestervader of Leermeester vooraen gestelt, die Orestes ontdeekt al 't geen t'Argos ghebeurde. Want Elektra, een groothartige dochter, verzend haren broeder Orestes, noch een kind heimelijck gestolen, en den voestervader geleverd, naer Phocis, by Strophius, van waer hy endelijck, twintigh jaeren na 's vaders dood, wederkerende, wraecke neemt over zijn vaders moord.

De Fabel word t'Argos gespeelt. De Rey bestaet uit inlandsche Maeghden. De Leermeester spreeckt de voorrede.

Personagien.

LEERMEESTER.

ORESTES.

ELEKTRA.

REY van inlandsche Maeghden.

CHRYSOSTHEMIS.

KLYTEMNESTRA.

AEGISTH.

PYLADES, een stomme personagie.

Elektra.*Le.*

O Zoon van Atreus zoon, die 't opperste gezagh
 In 't Grieksche leeger had, toen hy voor Troje lagh,
 Nu zietge zelf het geë, daer staegh uw hart naer haeckte.
 Dit 's Argos, d'oude Stad, daer uw gemoed om blaecte.
 Dit 's 't woud van Jö zelf, dat dolgeprickelt dier.
 Het Wolfsveld van Apol, den wolvenschrick, is hier,
 En dees vermaerde kerck, die Argos Iuno wydde,
 Rijst ginder hemelhoogh, aen uwe rechte zijde.
 Orest, wy zijn geraeckt, daer ghy nu Pelops Stad,
 Het rijk Mijcaenen, ziet, en 't Hof met moord beklad;
 Van waer ick eertijds, toen uw Vader raecte om 't leven,
 U, die my van Elektre, uw zuster, werd gegeven,
 Heb weghgedragen, stil geberght, en opgevoed,
 Tot datghe maghtigh waert te wrecken Vaders bloed.
 Orest, en Pylades, mijn huisvriend, nu met zinnen
 Eens haestigh overleit, hoe wy dit best beginnen;
 Nadien de voglezang zoo schel, en zoetgebeckt,
 In 't kriecken van den dagh, de zon ten bedde uitweckt,
 En ree de zwarte nacht de starren heb verdreven.
 Eer zich dan eenigh mensch ga buitens huis begeben,
 Zoo overlegh het stuck; want wy zijn t' zaemen daer
 Dien aenslagh dient gespoeit, en 't marren geeft gevaer.

Or.

Mijn waerdste dienaer, o wat is door menigh teecken
 Uw onvervalschte zucht te mywaert klaer gebleecken!
 Want eveneens, gelijk een edelmoedigh paerd,
 Hoe oud het zy, nochtans in onspoed niet veraerd
 Van zijnen tuck, maer briescht met opgesteecken ooren,
 Zoo vangt ghy 't stuck zelf aen, en noopt ons, als met spooren:
 Derhalven zal ick u ontdekken mynen zin.
 Nu luister scherp, en is 'er yet ontydighs in
 Mijn reën, verbeter dat; want toen ick God ging spreekken,
 Te Delphis, op wat wyze ick Vaders dood moght wrecken,

Ried my Apollo zelf, en antwoorde op mijn vraegh,
 Dat ick niet met een heir, maer heimelijcke laegh
 De moorders straffen zou rechtvaardighlijck aen 't leven.
 Nadien die God my dan dees antwoord heeft gegeven,
 Ga by gelegenheid bespieden, hoe het staet
 Ten Hove, en wat er toch al by hen ommeget,
 Op dat ghy ons ontdeekt, en meld uw wedervaeren.
 Ten Hoof zal niemant u, die omzworft zoo veel jaeren,
 En grijs zijt, en ontmunt, meer kennen kunnen, nocht
 Uw uitheemsch kleet, en draght geeft niemant achterdocht.
 Geef u voor vreemdling uit, en ga voor een' Phocenser,
 Die afgevaerdicht werd van hunnen Phanotenser;
 Want dat 's hun beste vriend, en trouwste bondgenoot.
 Ga boodschap hen, en sterck met eede Orestes dood;
 Hoe hem de renzucht broght, daer Griecken renfeest hielen,
 Aen 't sneuflen, en ten val, met barrenende wielen.
 Laet dit uw boodschap zijn. na dat mijn Vaders graf
 Gekroont zy, naer den raed, die ons 't Orakel gaf,
 Met afgesneden hair, met offerwijn te plengen,
 Zoo zie ons hier te moet; wanneerwe medebrenghen
 Die kopre bus, in ruight gestopt, gelijkghe weet:
 Op dat men door gerucht, met waerheids schijn bekleed,
 En blyde tyding hen bedrieghelijck verrassche;
 Hoe 't lichaem van Orest verbarrent zy tot assche:
 Want dood te heeten deert my toch op geene wijs,
 Indien ick leef, en zoo met grooter eer verrijs.
 Ick kan een' nutten klanck niet lastren noch misprijzen.
 'K heb menighmael gezien, dat doodgeheete wijzen
 Het hoofd met meerder roem verhieven in hun lucht;
 En hoop oock desgelijcks, na dit gestroit gerucht,
 Voor myne vyanden verscheenen, van zoo verre,
 Te blincken, op een nieuw, gelijk een klaere starre.
 Maer o mijn Vaderland, en vaderlandsche Goôn,
 Verwellekoomtme zoo, en baent den wegh zoo schoon,

Dat d' aenslagh my geluck; en ghy mijn erfpaleizen,
 Laet my met schande niet van dezen bodem deizen;
 Nadien ick u ter liefde, en van de Goôn geport,
 U wasschen koom van 't bloed, op uwen troon gestort.
 Maeckt my nu eigenaer der Koningklijcke goeden,
 En heiland van dit huis: dat bid ick. Nu aen 't spoeden,
 Stockoude man, volvoer het geen u is belast.
 Wy gaen oock; want 't is tijd, en 't is de tijd, die vast
 Het meeste zeggen heeft in menschelijcke zaecken.

El.

Wee my ellendigh mensch!

Le.

Mijn zoon, ick hoor genaecken,
 Daer binnen, zoome dunckt, een dienstmaeghd, die dus steent.

Or.

Zou 't wel Elektra zijn, die om heur rampen weent,
 Wat dunckt u? zullen wy vertoeven, om te weten
 Waerom zy klaeght?

Le.

geensins, men moet zich niets vermeeten
 Te doen, voor dat men hebbe Apolloos last voldaan.
 Men vang van Vaders lyck, en moordgety eerst aen;
 Want hier aen hangt de kracht en zege van dien aenslagh.

El.

O koesterende bron der daegen,
 O lucht, geparst om saerdrijx korst,
 Hoe dickwils hoorde ghy my klaegen,
 En slaen voor mijn gekrabde borst;
 Wanneer de morgen was herboren:
 Want al wat snachts bedreven word
 Gezin en ledekanten hooren,
 In dit paleis, met bloed bestort;
 Daer ick betreur mijn Vader euvlen,
 Die niet, op den uitheemschen boôm,
 Door wreeden oorloogh quam te sneuvlen;
 Maer door mijn Moeder, los van toom,
 En door AEGisth, onkuisch van zede.
 Dees kloofden 't Koningshoofd zoo stout
 Met d' ysre moordbyl, scherp van snede;
 Als d' ackermans een eick in't woud.
 En, o mijn Vader! o mijn smarte!

Zoo schelmsch, zoo schendigh omgebroght,
 Niet een neemt uwe dood ter harte:
 Maer ick zal mijn gejammer, nocht
 Mijn kermen, en geschrey niet staecken,
 Zoo lang de zonne ryze, en dael,
 En starren aen den hemel blaecken:
 En even als een nachtegael
 Besteent het plondren, van zijn jongen,
 Zal ick, voor Vaders Hof, en poort,
 My laeten hooren onbedwongen,
 Zoo luide, dat het yeder hoort.
 O onderaerdsche heerschappyen!
 O aerdsche Godstolck, gaeuw en kloeck!
 Gods Dochters, felle Raезeryen,
 En ghy, ontzaghelijcke Vloeck,
 Slaet d'oogen neder. koomt ons redden.
 Aenschouwt dien ongerechten moord,
 En die ter sluick een anders bedden
 Berooven; koomt, en helpt hen voort.
 Koomt straft mijn Vaders nederlaegen,
 En stuurt mijn' Broêr. ick ben te zwack,
 Om langer dus alleen te draegen
 Mijn' druck, een al te lastigh pack.

Rey.

O Kind der jammerlijkste Vrouwe,
 Elektra, droeve Dochter, ach!
 Waeromme quijntghe, nacht en dagh,
 Van onverzaedelijcken rouwe,
 Om Agamemnon, eer verdaen
 Door list en schalckheid, noit verwoeder,
 Van uwe goddelooze Moeder,
 En met haer booze hand verraên?
 De donder sla hen, en wil't wreecken;
 In dien't hier vry staet zoo te spreecken.

El.

O spruit, van vroomen voortgebroght,

Koomt ghy my troosten in ellende?
 Ick weet het wel. 't zijn welbekende
 En dingen lang by my bedocht:
 Maer 'k wil niet laeten te beweenen
 Mijn Vaders jammerlijcke dood.
 Laet my begaen, ghy die in nood
 My bystaet, om al 't goed voorheenen
 Van my genoten. laetme toch.
 Ick ben verloren. och och och!

Rey.

Ghy zult nochtans met al dit krijten
 En kermen Vader op zijn' stoel
 Uit den gemeenen jammerpoel
 Niet wecken, maer u zelve slijten
 Door endelooze droefenis,
 En ongeneezelijcke smarte.
 Wat lichtenis verwacht uw harte
 Uit leed, dat niet te boeten is?
 Wat staetghe, door geduurigh klaegen,
 Naer 't geen ghy niet vermooght te draegen?

El.

Een zot vergeet zijn ouders haest,
 Die omgekomen zijn zoo snoode:
 Maer 't vogelken, de zomerbode,
 Dat altijd Itys Itys raest
 En kermt, gelijckt my gansch in dezen.
 Rampzaelge Niobe, o ick acht
 U een van 't goddelijck geslacht.
 Ick acht u een Godin te wezen,
 Die ylijck in een steenen graf
 Roept, wee en wach, en laet niet af.

Rey.

O Dochter, onder die verschoven
 Gaen treuren, zijt ghy 't van uw' stam
 Alleen niet, die dit over quam;
 En nochtans gaetghe in rouw te boven
 Uw gansche maeghschap, en uw bloed,

Daer binnen, als Iphianasse,
Chrysothemis, en d'onvolwasse,
Die stil zijn ramp betreuren moet.

El.

Orest, van hoogen stam geboren,
Ter goeder uur zult ghy ten toon
Eens, op Iupijns verheughden troon
Gekeert, tot Koning zijn gekoren,
Van 't wijd vermaert Myceensch gezagh.
Ick kinderlooze, en onghewude,
En ongeluckige, en geschuwde,
U wachtende, van dagh tot dagh,
Met droeve traenen op de kaecken,
Verga terwyl van al 't verdriet;
Maer ghy gedenckt mijn weldaën niet,
Noch d' ongelijcken die u raecken.
Wat valsche maren hebben wy
Van u niet, reis op reis, vernomen?
Ghy dreight, en zult te voorschijn komen,
Maer zet uw komste aen eene zy.

Rey.

Hou moed, mijn Dochter, tot het ende.
Iupijn met zijn alwetende oogh,
Die 't al bestiert, zit daer om hoogh.
Beveel hem uwe groote ellende,
En weest op henliên, dien ghy haet,
Niet ongeduldighlijck gebeten,
Ghy zult nochtans dit niet vergeten.
De tijd is langsaem van beraed:
En Agamemnons zoon, te Krisse,
In't weiland, vlughtigh door zijn lot,
Kan wel eens keeren, oock de God
Des afgronds, en der duisternisse.

El.

Een groot gedeelt van 'slevens tijd
Is door, en noch zal hy verschynen,
En ick, die ouderloos ga quynen,

Heb niet een' vriend die voor my stryd,
 Noch kracht genoegh, om 't quaed te keeren:
 En moet, gelijk een kamenier,
 Verschoven, Vaders kamer hier
 Bedienen, en in slechte kleeren,
 Die my niet voegen, heenen gaen,
 En dus voor lege tafels staen.

Rey.

O droeve spraeck van Vaders komen,
 En wederkomste uit Priams oord.
 O naere kreet, die in dien moord
 Uit Vaders kamers werd vernomen;
 Toen hy dien slagh met d' ysre bijl
 Op 't hoofd ontving. Bedrogh bedocht het.
 De Liefde trof hem, en volbroght het.
 Zy stroiden schricklijck in der yl
 Een schelmsch gerucht, en waren reede,
 Als of een God of mensch dit deede.

El.

O dagh, dien ick vervloeck alleen,
 Het zy wat dagh oock dat 'er ryze;
 O nacht, o moordbancket en spijze,
 Wat brouwt ghy ons al zwaerigheên?
 Wat snooder dood is hy gestorven,
 Toen twee verraêrs hem randden aen.
 Die klauwen hebben 't my gedaen,
 En met mijn' Vader my bedorven.
 De groote God des hemels zet
 Hen dit betaelt, en straf rechtvaardigh,
 Noch maeck hen eenige eere waerdigh
 Die met dit schelmstuck zijn besmet.

Rey.

Zie toe, verloop u niet met spreekken.
 Of merctghe niet uit welck een' staet
 Ghy, tot uw eige scha, en smaed,
 Vervalt, en blijft van gunst versteecken?
 Ghy baert, door wraeckzucht, die u drijft,

U zelve vyanden en hinder.
 Het is geen wijsheid, dat een minder
 Met maghtiger krackeelt en kijft.

El.

Ick word geperst van 't schendigh lijn.
 Ick weet het wel, en ken mijn' kop;
 Maer 'k zal mijn leven lang, mijn' krop
 Uitschuddende, niet kunnen myen
 Mijn scha, om 'tschendigh moordgeschrey:
 Want wanneer, om mijn' rouw te zachten,
 Heb ick een troostlijck woord te wachten
 Van dees gelieven allebey?
 Van wien die pit heeft achter d' ooren?
 Mijn troosterssen, verlaetme toch.
 Verlaetme vry. des droefheid, och!
 Is niet te dempen noch te smooren.
 Mijn zwaerigheid duurt voor altoos,
 Zoo is 't geklagh oock endeloos.

Rey.

Maer 't is uit gunst, dat ick's my moeie:
 Gelijck een trouwe moeder doet,
 Op dat uw wellende gemoed
 Niet d'eene ellende uit d' ander broeie.

El.

Nu zeghme, met wat maet, hoe kort
 Zou ick mijn jammer zien gesleten?
 Is 't voeghlijck dooden te vergeten?
 Wien heeft Natuur dit ingestort?
 Ick zou geen' roem van hen begeeren:
 Noch by een wederga gevoeght,
 Niet vreedzaam leven, noch vernoeght;
 Indien ick most met luchte veeren
 Gaen vliegen over het verdriet
 Des moordkreet, die al 't Rijck verwaerde.
 'T is waer, de doode is stof, en aerde,
 En aerde zijnde, en anders niet,
 Zal eeuwichlijck ellendigh leggen.
 Zou daerom, die dien moordslagh gaf

Niet draegen zijn verdiende straf?
 Wat had de Schaemte dan te zeggen?
 Godvruchtigheid voortaan veracht,
 Had uit by 't menschelijck geslacht.

Rey.

O Dochter, ick koom hier in aller yl gevlogen,
 Zoo wel door mijnen plicht als uwen druck bewogen;
 Indien ick qualijck spreek, zoo win het vry: 'k zal nu
 Gevolleghzaam terstond my buigen onder u.

El.

O Vrouwen, 'k schaem my des, dat ick, dus bang te moede,
 U overlastigh val. neemt mijn gekerm ten goede.
 Dit perst de nood van 't hart: wan zekerlijck, hoe zou
 Een Koningklijcke spruit, een hooghgebore Vrouw
 Dit staecken, daerze, nacht en dagh, geen' aëm kan haelen,
 En vaders ongeluck verryzen ziet, en daelen.
 Vooreerst al 't geenme van mijn Moeder, uit wiens schoot
 Ick in de weereld quam, bejegt is zoo snood.
 Daarna verkeer ick vast in't eigen Hof mijns Vaders,
 Met zijne moordenaers, en schendige verraeders,
 En word van hen bestiert, en moet van henliën staegh
 Mijn' noodrust, en myn' kost genieten alledaegh.
 Oock denckt eens, hoe dien dagh met droefheid word gesleeten,
 Als ick AEGISTH moet zien, op Vaders troon gezeten,
 Met Agamemnons kleed bekleed, en veel cieraeds,
 En drincken offerwijn ons Huisgoôn toe, ter plaets
 Daer zy hem broght om hals: maer 'k zie, wie zou't gelooven?
 Een hoofdschand, die noch verre alle andre gaet te boven,
 Dien snooden moorder zelf, in Vaders plaets, het bed
 Met mijn bedorven Moêr (indien ick zonder smet
 Haer Moeder noemen magh) die by hem leit, onteeren,
 En haer te goddeloos met zulck een smet verkeerren;
 Geen Raезery ontzien, maer lachen welgemoed
 In al dees gruwelen, die zy bedrijft en doet.
 Zy ziet het moordgety te moet met groot verlangen;
 Dien dagh, toen zy met list mijn' Vader kreegh gevangen,

En zoo om 't leven help, wanneer die dagh verjaert,
 Dan steltze danssen in: dan slaght zy onbezwaert
 De schaepen, die, ter maend gekeelt, voor d' outers bloeden,
 Ter eere van dees Goôn, die haer tot noch behoedden.
 Ick ongeluckige dit ziende, in ons paleis,
 Versmelt, en zucht, en schrey, en vloecke reis op reis
 Mijn Vaders moordbancket, en moordmael, zoo zy 't heeten.
 En stondme 't schreien vry, en had ick eens gekreeten
 Zoo lang, als 't hart wel lust: want deze trotse Vrouw
 Beschimpt al mijn misbaer, en jammerlijcken rouw:
 O hellevloeck der Goôn, mist ghy dien overleden
 Alleen, en treffen u alleen dees zwaerigheden?
 Dat dy de hagel sla: dat d'onderaerdsche gloed
 En Pluto geve, dat ghy eeuwich balcken moet.
 Aldus beschimptze my: maer als zy heeft vernomen,
 En krijght een lucht, en rieckt dat Broeder staet op 't komen,
 Dan staetze zinneloos by my en stamp, en raest:
 Is dit niet uw bedrijf, die steelwijs in der haest
 Orestes my ontdroeght? maer denck vry 'k zal 't eens straffen,
 Gelijkge wel verdient. zoo hoort al 't Hof heur blaffen.
 Haer lieve Bruigom staet aen heure zy, en schent,
 En hitst heur aen: die bloed, en oirzaeck van d'ellend;
 Die met de vrouwen treckt te velde, en aen den reie:
 Maer ick, die midlerwijl Orestes vast verbeie,
 Dat hy dit onweêr stil, verga in mijn verdriet:
 Want sammelend, bederft hy 't geen ick hoop, en niet
 Verhoop: en o Vriendin, hoe kan ick, dus gedreven,
 My maetigen in rouw, of recht godvruchtigh leven?
 In quaede zaecken moet de hooge nood my raên,
 Die raed een' quaeden wegh en onwegh in te slaen.

Rey.

Wel zeghme, durftghe dus by uwen stiefvaêr wrocken?
 Of als hy dit niet hoore, en zy van huis getrocken?

El.

Met reden. denck dit vry, was hy niet uitgegaen,
 Dat ick voor deze deur gerust zou blyven staen.

Hy is naer buiten toe.

Rey.

Zoo durf ick met u kouten,
Is 't waerheid, 't geenge zeght.

El.

Ghy mooght u vry verstouten.
AEgisth is nu niet t'huis, dies vraegh al wat u lust.

Rey.

Zoo vraegh ick, watghe zeght, en wat u zy bewust
Van Broeders wederkomste, of van zijn langsaem wachten?
Berichtme van dit stuck.

El.

Wie zou zijn zeggen achten?
Hy zeit veel, en volvoert niet eens het geen hy zeit.

Rey.

Een die wat groots besteeckt is traegh in zijn beleid.

El.

Maer ick was slof noch traegh, in't bergen van zijn leven.

Rey.

Hou moed. hy is te vroom, om vrienden te begeven.

El.

'K vertrouw dit, anders was 't met my geheel gedaen.

Rey.

Nu zwijgh, Chrysothemis kooft uit den huize gaen,
Uw Zuster, van een bed en ouderen geboren
Met u. zy draeght, het geen den afgrond is beschoren,
Lijckoffer naer het graf.

Chr.

Hoe roeptghe voor de poort
En op de plaets zoo luide, o Zuster, dat men 't hoort?
Kan u 't verloop des tijds niet leeren anders zingen,
En uw oploopenheid, die ydel is, bedwingen?
'K beken wel, dat ick mede, als ramp voorhanden is,
Bedruckt ben, en bedroeft; en had ick maght, gewis
'K zou daedelijck, wat hart ick henliên draegh, doen blijcken.
Nu wil ick liever 't zeil in tegenspoed wat strijcken,
En schijnen stil te staen, en hen geen ongenoeght
Te brouwen, en wou wel dat ghy u oock zoo droeght.
Het geen ghy drijft is recht, en niet het geen ick oordeel.
'K beken't; maer staet het vry, zich naer het meeste voordeel
Te schicken, zoo is 't reên, dat elck dien wegh ingaet,
En hen gehoorzaam zy, daer 't hoogh gezagh by staet.

El.

'T en staet niet wel, noch luid niet eerlijck by den vroomen,
Dat ghy vergeet het bloed van wienghe zijt gekomen,

En dus voor Moeder zorgt: want al wat ghy terstond
Tot mijn vermaening zeyd, dat hebtghe uit haeren mond,
En uit u zelve niet. ick geef u keur van beide:
Ghy stemt dien doodslagh toe, dien ick tot noch beschreide:

Of kennende het leed van Vader, u zoo lief,
 Hebt geen gedachtenis van hem, om 't ongerief.
 Gy zeght wel, stond de maght aen u, de daed zou spreekken,
 Hoe ghy hen haet; en ick vast bezigh, met besteecken
 Van al, wat tot dees wraeck vereischt word, krijgh van u
 Geen hulp, en word hier door van dezen aenslagh schuw.
 Zoo koomt de suffery ons rampen noch vermeeren.
 Maer 'k bid u, leer my toch, of laet ick zelve u leeren.
 Wat voordeel geeft het my, indien ick't huilen staeck?
 Ick leef, maer nauwelicx. dat 's my ghenoegh. ick maeck
 Hen 't leven zuur, en eere aldus dien overleden;
 Indien men hier door gunst verwerft daer beneden.
 Maer ghy, die my belijdt, dat ghy die moorders haet,
 Die haet hen met den mond; maer houd het in der daed
 Met vadermoordenaers. Al schonck men my geschencken,
 Daer uw gemoed op vlamt; ick liet mijn trouw niet krencken,
 Noch heulde met zulck slag. ga heenen. zet u vry
 Ter tafel, daer het vloeit van Hoofsche leckerny,
 En overdaed van spijs, wat noodrufts, zonder wroegen,
 Vernoecht my meer. kunt ghy u dus ten Hove voegen,
 Om 't lief genot van eer; zy hangtme geensins aen.
 En waertghe zelve wijs, ghy zoud die oock versmaên.
 Nu past het, datghe niet, naer uwer trouwsten hoeder,
 Uw Vaders Dochter heet, maer troetelkind van Moeder:
 Zoo zal uw ondeughd klaerst ten toon voor yeder staen;
 Wanneerghe Vaders asch, en maeghschap hebt verraên.

Rey.

Om Gods wil, vaer niet uit; want in net overwegen
 Van't onderling gespreck veel voordeels is gelegen,
 Zoo elck van wederzy zich dient met 's anders toon.

Chr.

O Moeders, ick ben dit van Zuster al gewoon,
 En had dit niet gerept, 't en waer uit groot erbarmen;
 Nadien ick weet wat ramp haer naeck, om al dit kermen.

El.

Zegh op, wat ramp? want ick zal hier niet tegens zijn,
 Al raecte ick oock daer door in noch bedroefder schijn.

Chr.

'K zal zeggen 't geen ick weet. zoo ghy niet rust van huilen,
Zal 't hof u, buiten 's lands, al levendigh, verschuilen
In een gevangenis, daer nimmer 's hemels lamp
In schijne, en ghy met recht mooght jancken, om uw ramp.
Nu spreek, of zwijgh hier na, wanneerghe raeckt in lyden.
Nu kuntghe, wiltghe noch, dees zwaerigheid vermyden.

El.

Zoo hebbenze over my dees straf bestemt alree?

Chr.

Zoo dra AEGisth van't land in't Hof koomt, en in steê.

El.

Wel laet hem in der yl om deze reden keeren.

Chr.

Ellendige, wenscht ghy om 't geen u zelf kan deeren?

El.

Hy koom, indien hy dit beginnen wil, in stadt.

Chr.

Op datghe in lyden raeckt? waerom begeertge dat?

El.

Op dat ick wijd en zijd van u werd weghgedreven.

Chr.

Zoo scheidtge geen vermaeck in't tegenwoordigh leven?

El.

Wist ghy hoe bly ick leef, ghy zoud verwondert staen.

Chr.

Het waer zoo, stelde ghy het wijslijck daer naer aen.

El.

Ay, leerme niet, dat ick mijn vrienden moet onteeren.

Chs.

Niet dit, maer datghe hoort naer henliên, die regeeren.

El.

Leer my niet, watme voeght: Bezorgh u zelf voor al.

Chr.

'T is loflijk, dat men niet door reuckeloosheid val.

El.

Men val, zoo 't wezen moet, door Vaders wraeck ten leste.

Chr.

Neen, Vader, weet ick wel, houd zelf ons dit ten beste.

El.

Die woorden hebben lof by menigh onverlaet.

Chr.

Beweegh ick u noch niet te luistren naer mijn' raed?

El.

Gansch niet, noch denck het niet. zou ick zoo breinloos doolen?

Chr.

Ick ga dan heen mijns weeghs, gelijk my is bevolen.

El.

Waer heen? waer brengtghe nu dees offerkannen heen?

Chr.

Ick gietze op Vaders graf, door Moeders last alleen.

El.

O haetelijkste mensch, hoe spreektghe toch, ghy snoode.

Chr.

Ghy meent, ick gietze op't graf, uit last van die hem doode?

El.

Wat bloedvriend leert u dit? Wie is't, dien dit behaeght?

Chr.

Een nachtspoock, zo my dunckt, maeckt Moeders hart versaeght.

El.

O Vaderlijkce Goôn, nu helpt dees arme weeze.

Chr.

Schept ghy wat harts, wat moeds uit deze haere vreeze?

El.

Vertel 't gezicht, en 'k zal 't u zeggen, zoo ick kan.

Chr.

Ick weet er nauwelix of maer een luttel van.

El.

Verhael het. weinigh reên die hadden dick 't vermogen,
Dat zy den mensch weleer of reddên, of bedrogen.

Chr.

De roep gaet, datze zelf ons' Vader weêr vernam,
Die, nu de tweede mael, zich met heur paeren quam,
En grijpende den staf des Rijx, weleer gedraegen
By hem, maer nu gevat van die hem heeft verslaegen,
Dien plantte, en uit dien staf verrees een groene plant,
Die met haer schaduw deckte al dit Myceensche land.
Dit heb ick uit den mond van eenen, die 't my melde,
En tegenwoordigh was, daer zy haer' droom vertelde,
Aen d' opgereze zon. ick weet'er meer niet af,
Dan datze my, uit schrick, gezonden heeft naer 't graf.
Nu bid, nu smeek ick u, by Vaders eige Goden,
Dat ghy gehoorzaem volghet mijn raeden, en geboden,
En niet zoo reuckeloos u zelve stort ter neêr.
Verjaeghtghe my, vergeefs roept ghy uw Zuster weêr.

El.

Mijn waerde Zuster, wacht u toch. het zou niet passen
Te gieten 't geenge draeght op Vaders graf, en asschen;
Want dit kan nimmer recht, noch vroom noch billijck zijn,
Dat zoo een vrouw, als zy, een vyandin, met wijn
En offervaten doe des dooden graf besprengen.
Ga pleng het onderwege, of ga het elders brengen.
Verbergh het diep in't zand, op dat het Vaders rust
Niet steure, en deze zaeck hem nimmer zy bewust:
En laetze dit juweel voor heure grafste spaeren,
Om t' offren, als haer geest beneden zy gevaeren:
Nadien dees goddelooze en godvergete vrouw
Zelf eenige oirsprong is van alle dezen rouw,
En met vervloecten wijn noit d' asch heeft overgoten
Des geenen, dienze moorde, en holp ten afgrond stooten.
Bedenck met wat een gunst, en minnelijck gelaet
Die doode ontfangen zal 't geschenck van die hem haet;

Van die zoo eerloos hem vermoorde, en heeft geschonden,
 En wascht met offerwijn het bloed, dat uit de wonden
 Van zijn' gekloven hoofd quam springen op haer lijf.
 Of meentghe, dat dit boet haer gruwelijck bedrijf?
 Geensins, dies staeck dit werck, en laet u onderrechten,
 En sny veel liever af de tippen van uw vlechten,
 En 't zachtste hair van my, die naulix adem schep.
 Dit is gering, nochtans ick wy hem, 't geen ick heb,
 Dit offerhair, en oock mijn' riem, doch niet met steenen
 En parlen geborduurt. ga kniel voor hem, met eenen
 Vermaen hem, bid, en smeeck, dat van beneên al stil
 Hy zynen vyanden toch eens opkomen wil,
 En dat de kleene Orest verflaeuwe, noch verslappe,
 Maer levend met den voet op 's vyands hoofden trappe;
 Op datmen 't graf bekroon met een gaefrijcker hand
 Dan tegenwoordighlijck, in dezen droeven stand:
 En 'k hou het voor gewis, het is van hem gekomen,
 Dat Moeder zagh, by nacht, dees spoockery, en droomen.
 Maer Zuster, nietemin doe dit, tot nut van my,
 En u; ten dienst van hem, tot eer van hem, dien wy
 Beminnen, boven al de menschen, die hier woelen;
 Ten dienst van Vaders geest, gedaelt in 's afgronds poelen.

Rey.

Dees Dochter spreekt zeer vroom. ghy Dochter zijtghe vroed,
 Volbreng dit.

Chr.

'K zal het doen. een reedlijck schepsel moet,
 Om 't geen rechtvaerdigh is, niet twisten, noch krackeelen,
 Maer 'twerck benaerstigen. terwyl ick uw beveelen,
 Vriendinnen, dan volbreng, zy zwygen yeders plicht:
 Want was ons Moeder yet van dit gespreck bericht,
 Wy zouden (hou ick vast, dies wilt dees woorden staecken)
 Hier door in groot gevaer, en zwaerigheid geraecken.

Rey.

Spel ick geen verzierde zaecken,
 Uit een hoofd vol ydelheid,
 'K zie, gelijk men heeft voorzeit,
 De gedreighde strafgenaecken,

Met rechtvaerdigheid, en maght
 Toegerust, en in heur kracht.
 Kind, zy zal eerlange komen;
 Dat 's mijn hope, nu ick hoor
 Tuiten in mijn luistrende oor
 Deze liefelijcke droomen:
 Want der Griecken Vorst vergeet
 D' ysre bijl niet, die zoo sneed
 Van weerzyden scherp om 't even,
 En hem schendigh broght om 't leven.

Uit haer schrickelijcke laegen,
 Daerze stil verborgen lagh,
 Springt Erynnis voor den dagh.
 Tal van ysre voeten draegen
 'T monster, nimmer woedens moe;
 Met veel klauwen tast het toe:
 Want met haer is't omgekomen,
 Die het schendigh bruilofsbed,
 Op de feest van bloed besmet,
 Schaemte en eerloos heeft beklommen;
 Dies ick vastelijck betrouw,
 Dat dit onberisplijck droomen
 Niet voor euvel heb genomen
 Al het roepen dezer vrouw
 Over ons, die ingespannen
 Wrocken tegens dees tyrannen.
 Al het raemen, al 't bescheid
 Van 't gedroom is ydelheid,
 Kan men uit dien droom niet raeden,
 Daerwe nu me zijn beladen.

Pelops renstrijd langgeleden,
 Oirzaeck van veel zwaerigheden,
 Och hoe dier staet ghy dit land;
 Sedert Myrtilus, aen-strand,

In de baeren werd vergeten;
 Na dat hy ter neêr gesmeeten
 Werd van 't gouden rad in't veld
 Met een jammerlijck geweld.
 Sedert nam de groote ellende
 Van dit droevigh hof geen ende.

Kly.

Nu rinckelroitghe vast, en springt weêr uit den band,
 Vermits AEGisthus juist niet hier is by der hand,
 Die u gemeenelijck verplicht hiel aen 't betaemen,
 Op datghe buitens huis geen vrienden zoud beschaemen.
 Nu hy naer buiten is, heeft Moeder geen ontzagh.
 Nu maecktghe, by elck een, my zwart met uw beklagh;
 Als of ick met een juck van onrecht u belade,
 En u, en al uw doen, vermetelijck versmade:
 Hoe wel ick u vermy; want of my nu, en dan,
 Wat quaeds ter ooren koomt, ick rep'er naulix van.
 Ghy durft my dagelix wel bits in't aenzicht byten,
 My vaders dood alleen, en niemant meer verwyten:
 Hoewel ick't wel beken, 'k heb hem ter neêr geleit,
 Doch niet alleen, dien slagh gaf hem Rechtvaerdigheid.
 Gebrack 't u niet aen brein, ghy zoud my hulp bestellen;
 Nadien uw Vader zelf, om wien ghy u gaet quellen,
 Uit zoo veel volx alleen uw eige Zusters ziel
 Durf offren aen de Goôn. hoe bang my 't baeren viel,
 Weet ick, niet hy, die haer geteelt heeft, niet gedraegen.
 Maer om wat reên most hy den Goden dus behaegen?
 Om der Argiven wil? wel wat lagh hen daer aen,
 Dat juist mijn Dochter most naer 't bloedigh outer gaen?
 'T geschiede om Broeders wil, om Menelaus beden.
 Heeft hy dan niet om 't stuck verdiende straf geleden?
 Had Oom niet by Heleen twee kinderen geteelt?
 'T waer beter dat men die geslaght hadde, en gekeelt,

Als eige kinderen dier oudren, om wier zaecken
 Men heen naer Troje voer. of hyghden 's afgronds kaecken
 Meer naer mijn Kinderen, dan naer zijn Broeders bloed?
 Uw Vader moordgezind, had die uit zijn gemoed
 De kinderzucht gejaeght, en voer die in de kinderen
 Van Menelaus, om zijn eigen zaed te hinderen?
 Is niet dat Vaders hart onreedlijck, en veraerd?
 Zoo schijnt het my, al gaet mijn oordeel niet gepaert
 Met uw verstand. ick weet my zou geen stem ontbreecken,
 Indien die doode Maeghd zelf opzagh, en kon spreekken:
 Waerom ick, om dit stuck, in't minst geen droefheid maeck.
 En achtghe, dat ick dool, die recht heb in dees zaeck,
 Bestrafme, daer ick 't hoor.

El.

Ghy zoud niet kunnen zeggen,
 Wat uwe bitsheid my niet al te last durf leggen;
 En geeftghe my verlot, 'k zal, van onze Iphigeen,
 En Vader, spreekken met bescheidenheid, en reên.

Kly.

'K vergun't u. was ick zoo altijd ontmoet te voren,
 Uw Moeder had u noit zoo dick gedreight, uit toren.

El.

'K zal 't zeggen. ghy bekent dien manslaght nu recht uit.
 Waer sprack oit vrou een woord, dat schandelijcker luid?
 Hy heeft met recht, of niet dien neerslaght dan geleden.
 Ick zegh, ghy broght hem om heel godloos, tegens reden.
 Maer 't aenraên van dien boel, en zijn vervloeckte min
 Heeft u zoo veer gebroght. ga vraegh de laghtgodin,
 Diane eens, om wiens wil, en om wat smaed te wreecken,
 Zy 't schrickelijcke weêr in Aulis op deed steecken.
 Of zoud ghy 't liever zelf uit mynen mond verstaen,
 Nadien men 't nu niet kan vernemen uit Diaen?
 Mijn Vader, zoo ick hoorde, op zekren tijd uit jaegen,
 In 't woud van dees Godin, joegh op uit ruighe, en hagen,
 Een schoon gespickelt hart, het welck hy doodlijck trof,
 En treffende verliep in 't roemen zich te grof;
 Dies dees Godin verstoort, d' Achaiers vloot verlette,
 Op dat de Vader zelf, tot boete van die smette,

En dit geschoten dier, zijn Dochter offren zou.
 Dit offer eischte zy, en zonder 't offer wou
 Zy 't leger noch naer huis, noch Troje laeten vaeren.
 De Koning deed zijn beste, om deze Maeghd te spaeren,
 En marde lang, maer most, geperst van overal,
 In 't end daer aen, doch niet zijn' Broeder te geval.
 Genomen (dat ick koom, daer ghy het liet voor dezen)
 Mijn Vader wou zijn' Broër hier in te wille wezen;
 Most ghy hem daerom doón? ay zeghme, naer wat wet?
 Zie toe, zie toe, dat ghy het volck geen' regel zet,
 Die namaels allereerst u rouwe, en dapperst raecke:
 Want zullen wy, uit haet, en onderlinge wraecke,
 Malkandren randen aen, zoo denck, dat ghy gewis
 Eerst sterven zult, indien 'er recht by rechtbanck is;
 Dies zoek geen uitvlucht, daer die nergens word gevonden:
 En wiltghe, zegh, waerom ghy nu dus ongebonden
 Volhard, aen uwen boel, en moordenaer verknocht,
 Die Vader, och! met u, om lijf, en leven broght,
 En kinders teelt by u; terwijl ghy onverdroten
 Het kroost, van 't eerste bed zoo eereijck gesproten,
 Verjaeght. hoe zou ick toch u loven in die zaeck?
 Of zeghtge: Dochters moord vereischt die wederwraeck;
 Zoo spreeckt uw mond het geen hy eer behoort te schuwen.
 'T mistaet, om Dochters wil, aen vyanden te huwen:
 Doch 't voeght niet wel, dat ick u leere, of yet verwijt,
 En hard ontmoet, nadien ghy myne Moeder zijt.
 Ja 'k hou u te gelijk Vooghdes, en Moeder beide
 Te wezen, over my, die zulck een leven leide,
 En om uw' bedgenoot, en uwent wil vast zucht:
 Gelijck die droeve Orest, uw handen naeuw ontvlucht,
 Zijn leven deerlick slijt; om wien met harde woorden
 Ghy my zoo dickwils scheld, als of, om u te moorden,
 Ick hem hadde opgevoed: ja stond dit in mijn maght,
 Denck vry, het zou geschiën; dies houme vry verdacht,

En scheldme tegens elck voor koppigh, en quaedaerdigh,
 En onbeschaemt van mond: want ben ick lastrens waerdigh,
 Om die gebreecken, denck: Elektra aerd naer dy.

Rey.

Ay zie, zy zwelt om 't hoofd, maer of 't met reden zy,
 Dat kan ick niet bevroên.

Kl.

Wat straf zal haer betoomen,
 Die dus haer Moeder scheld, van wie zy is gekomen,
 En noch zoo jong, en wulpsch? wat dunckt u zouze niet
 Wel schaemteloos bestaen?

El.

Hoewel ghy 't niet en ziet,
 Zoo weet nochtans, dat wy ons dezer woorden schaemen.
 Wy weeten wel, wy doen 't geen kindren niet betaemen,
 En gansch ontydigh zy. maer 't ingewortelt zaed,
 De haet, dien ick u draegh, verrucktme tot dit quaed:
 Want d'eene schande geeft aen d'andre schande voedsel.
 Men leert het quaed van't quaed.

El.

O schaemteloos gebroedsel!
 Mijn woorden, en mijn werck u schaffen lastrens stof.

El.

Dat zeght ghy zelf, niet ick. ghy spint het werck zoo grof,
 En 't werreck baert krackeel.

Kl.

Ick zweer by ons Godinne,
 Zoo dra AEGisthus keert, en tredt ter poorten inne,
 Word u die stoute mond eens degelijck gesnoert.

El.

Nu wordghe wederom van gramschap weghgevoert.
 Ghy laet my 't spreecken toe, en wilt 'er niet naer hooren.

Kl.

Zult ghyme hinderen, in mijn' gerechten tooren;
 Nadien ick u vergun te spreecken zo gerust.

El.

'K verhinder 't niet. 'k beveel 't. nu raes, zoo lang 't u lust.
 Geef mynen mond geen schuld. 'k zal stom uw gramschap vlughten.

Kl.

Ghy die rondom my staet, aenvaerd deze offervruchten,
 Op dat ick van dien schrick, die al mijn leên ontzet,
 Ontslagen werde. Apol, die op de huizen let,
 Verhoor mijn stille be: want ick stort geene bede
 By vrienden, noch men magh niet alles, hier ter stede,
 Ontdecken, nademael Elektra by my staet;
 Op datze, met veel klaps, uit nijd, my over straet,

En al de stad niet draegh. verhoorme goedertieren,
In 't geen ick nu verzoeck. o wildschut, schrick der dieren,

Zoo dit gespoock van bey mijn droomen, u vertelt:
 En 's nachts gezien, geluck, en geene rampen spelt;
 Volvoer het: spelt het quaed, zoo keer het op de quaden,
 En al ons vyanden: en schoon 'er zijn, die raeden
 En staen, door loos bedrogh, naer mijn bederf, hun wit;
 Zoo schopme nochtans niet uit zulck een rijck bezit:
 Maer gunme, dat ick, staegh behouden, magh bewoonen,
 In mijn onnozelheid, het hof van Atreus zoonen;
 Regeeren met hun staf; verkeeren, naer mijn' lust,
 Met vrienden, dien ick ken, en leven zoo gerust,
 By myne kinderen, dien ick uit haet noch tooren
 Verdruck. o schrick van 't woud, Apollo, neigh uw ooren,
 Naer uw zachtmoedigheid, tot mijn gebeên, en my.
 Verleen ons, al het geen wy bidden, en wat wy
 Verzwygen, weetghe toch, die, als een God, daer boven,
 Doorziet al wat 'er is; gelijkwe recht gelooven,
 Dat Jupiters geslacht het alles ziet, en weet.

Le.

Uitheemsche vrouwen, zeght, wie geeft my best bescheed,
 Of dit gebouw het hof zy van AEGisth, uw koning?

Rey.

Mijn vriend, ghy raed het juist. dit 's zijn paleis, en wooning.

Le.

'K geloof dit 's zijn gemael. zy schijnt de Koningin.

Rey.

Zy is 't gewisselijck.

Le.

Ick groet u, o Vorstin.
 Ick koom van uwen vriend, en breng u, en met eenen
 AEGisth, zoo blyde een mare, als yemant broght voorheenen.

Kl.

'K aenvaerd het geen ghy zeght. maer wou wel eerst verstaen,
 Wat man het zy, die u gestiert heb herwaert aen.

Le.

Uw vriend, Phanoteus zelf, om geen geringe zaecken.

Kl.

Wat magh dit zijn? ick weet hy zoektme te vermaecken.
 Een vriend, zoo lief als hy, die brengt niet onliefs voort.

Le.

Orest is dood. daer hebt ghy 't nu in 't kort gehoord.

El.

Wee my ellendigh dier! nu ben ick gansch verloren.

Kl.

Wat zeghtghe vreemdeling? zegh op, en stop uw ooren
 Voor deze.

Le.

'K zeide, Orest is dood, en zegh het noch.

El.

Helaes! ick ben om hals. 't is uit met my, och och!

Kly.

Vaer voort, ghy Bo, vaer voort, en wil voor niemant schroomen.
Vertel my, op wat wyze Orest zy omgekomen.

Le.

Mijn boodschap brengt dit meê. ick zal 't u al verslaen.
Orestes quam, gelijk als anderen, ter baen,
In die vermaerde plaets van Griecken, om te deelen
De glori, die men haelt in Delphis ridderspelen.
Na dat de roeper luid ten loopstrijd daeght het tal,
Waer van de dapperste de prijzen winnen zal,
Vlieght d' eedle jongeling vooruit met zulck een felheid,
Dat alle omstanders zich verwondren om zijn snelheid.
De loopstrijd was zijn' aerd gelijk, die niet bezweeck,
Voor dat hy trots het lot des overwinners streeck.
En om te krimpen, 't geen wijdloopigh stof zou geven;
'k Zagh diergelijcke kracht in niemant al mijn leven.
En ghy weet zelf, hoe al 't vijfjaerigh spel verhaelt,
En ons, van tijd tot tijd, zoo breed zy afgemaelt.
Na dat de rechters nu door hunnen roeper riepen,
Dat hy den loopprijs won voor al die met hem liepen,
Noemde al de menight strax Orestes by zijn' naem,
Den zoon van Atreus zoon, die, groot van naem en faem,
Dat heir in Griecken had verzaemt, en opontboden.
Zoo droegh 't zich toe: want als d'onsterfelijcke Goden
Gezint zijn leed te doen een' sterfelijcken man,
Onmooghlijck is 't, dat hy dien slagh ontvlughten kan.
Dit bleeck, toen 's andren daeghs de zon de zeen en landen
Beschijnende, de beurt des renstrijds was voorhanden.
Orestes quam'er met veel wagenridders aen.
Achaien zondt'er een'. men zagh'er een' Spartaen,
Noch twee uit Lybien, op wagens met twee paerden.
Hy zelf, de vijfste, ging niet koel met hen aenvaerden
Met braeve Thessalers het vlugge wagenspel.
De zeste, een AEtolier, had rossen geel van vel.
De zevenste quam uit Magnesien, vol hitte.
Maer d' AEnianer reed hier d' achtste met twee witte.

De negenste verliet Athenen, Pallas stad.
 Beotien voer meê, en dreef het tiende rad.
 Na datze vaerdigh staen met hun gezwinde wielen,
 Een yeder op zijn plaets, naer dat de loten vielen,
 Getrocken zonder nijd door hen, die zijn gezet
 Tot wachters over 't spel, zoo steeckt men de trompet:
 Daermede voortgeruckt, en elck 't gareel gespannen.
 Gebriesch van paerden mengt zich in geroep van mannen.
 Men schud de toomen vast. men raest van ongeduld:
 Zoo dat de wagendrift de gantsche renbaen vult,
 Gehaspelt stof de lucht. zy worden ingewickelt,
 En warren onder een. elck drijft, elck roept, elck prickelt
 Zijn hygend paerd om prijs, waer naer het al verlangt,
 En 't schuim verspreit, om ros, en wiel, en wagen hangt.
 Orestes, achter opgezeten, heet op 't winnen,
 Trock vast den disselboom naer zich, oock 't paerd van binnen,
 En gaf het buitenst bot. de wagens dus gement,
 Die streefden, in het eerst, noch heel, en ongeschent:
 Maer toen een Ainiaen, met zijn gespan aen 't hollen,
 Zich keerde, en, na zesmael, recht toe recht aen, quam rollen
 Op ons Barceesche raên, geraeckte men dat pas
 Van d' eene ramp in een, die noch veel arger was.
 Hy storte, en al die in't Kriiseesche renperck reden
 Vervulden 't perck, daer zy in stucken rabreuck leden.
 De schrandre Athener zagh 't. hy staecte zijnen vaert,
 Begaf zich buiten om, en wist met wiel, en paerd
 Het midden, daer het barnt van wagenen, te myden.
 Maer uw Orestes quam de leste, en spader rijden,
 Met groote hoop naer prijs: en ziende neffens hem
 Geen andren, noopte vast de hengsten met zijn stem,
 En vloogh d' Athener naer. elcks kleppers, snel als veugels,
 Geraeckten zy aen zy met evensnelle teugels;
 Dan weder d' een, en dan een anders kop wat voor.
 Orestes had dus lang noch veilig 't wagenspoor

Gemaeckt, tot dat hy liet den slincken teugel glyen,
 En raeckende onverziens den perckpilaer, in 't ryen,
 Vermorselde zijn as, en viel van boven neêr,
 Gewickelt in den toom. door 't vallen van dien Heer
 Verstroide het gespan, in 't heftighste van 't jaegen.
 D'aenschouwers, die hem dus zien sneuvelen, beklaegen
 Dien Jongeling, zoo groot en onvertsaeght van ziel,
 Gelyck d' ellende was, die hem te beurte viel.
 Hy word gesleept gesleurt, langs d' aerde, al 't renpad heenen,
 En steekt by wylen noch ten hemel bey zijn beenen,
 Tot dat men, in hun' loop, de dulle rossen stuit,
 En dien gevallen red: maer laes! hy ziet'er uit,
 En leit'er zo bebloed, dat zelfs der vrienden oogen
 'T ellendigh aengezicht, noch zwinxel kennen mogen.
 Men brande 't lijck tot stof. Phanoteus stelde ras
 Twee mans, die, in een kleine en kopre doodbus, d' asch
 Van 't groote lichaem u nu brengen tot een gave,
 Op dat men 't in dit land, zijn vaderland, begraeve.
 'K verhael u dit zoo 't voer. 't verhael ontstelt my, ach!
 Die 't zagen, tuighden, dat noit mensch yet droevers zagh.

Rey.

Och Pelops stam! ghy stort met al uw tacken neder.

Kl.

O Jupiter, wat hoor, wat hoor ick hier al weder?
 Hoe zal ick deze maer best noemen, quaed of goed?
 Z'is my ten minste nut. 't valt bitter voor 't gemoed
 Met druck en hartewee te slyten al zijn jaeren.

Le.

Mevrouw, bedroeft ghy u om deze nieuwe maeren?

Kl.

Het kinderbaeren is een last, en ongenught,
 Want geene moeder haet heur schadelijcke vrucht.

Le.

Zoo breng ick u vergeefs nu tyding van dien doode.

Kl.

Geensins, want ghy verstreckt my een loofwaerdigh bode
 Van hem, mijn halve ziel, dien't luste te versmaên
 Zijn voesters, en mijn borst, en liefst wou balling gaen.
 'K heb sedert dat hy 't land verliet, en was vertrocken,
 Hem noit gezien, die, niet ophoudende van wrocken,

En vreeslijck dreigend, my den vadermoord verweet;
 Zoo dat ick nimmer dagh noch nacht gerust versleet,
 Noch slaepen kon. my docht, zy stonden naer mijn leven:
 En heden is my eerst uit mijn gemoed gedreven
 Dien schrick voor hem, en haer, dat my aen 't harte trof:
 En deze Elektra zoogh, gelijk een pest in 't hof,
 Mijn hartebloed; maer nu van schrick en angst ontslaegen,
 Hoop ick voortaan gerust te leven al mijn dagen.

El.

Wee my ellendigh mensch! Orest, moet ick in nood
 Beklaegen uw ellende, om datghe, na uw' dood,
 Noch lyden moet dien smaed, en 't lasteren van Moeder?
 Betaemt u dit?

Kl.

'K versma met recht, en reên uw' Broeder,
 Niet u.

El.

Hoor Nemesis, wie 't lijck met smaed belast.

Kl.

Zy heeft het al gehoord, en zoo gelijk het past,
 En voerde 't heerlijk uit.

El.

Braveert nu vry uw' kindren,
 Dewijl 't geluck u dient.

Kl.

Zult ghy my dit verhindren?
 Of zal 't Orestes doen?

El.

Wy zwichten bang, en schuw,
 En hinderen u niet.

Kl.

O vreemdeling, 'k zou 't u
 Beloonen, wistghe haer dat snatren te verleeren.

Le.

Mijn boodschap is beschickt. het is nu tijd te keeren.

Kl.

Geensins. want hoe zou my, of dezen trouwen heer,
 Die u heeft uitgestuurt, dit passen, datghe weêr
 Vertrockt, zoo ononthaelt: dies ga met my hier binnen:
 Laet deze voor de deur vergadren haere zinnen,
 En treuren over 't leed van haer en haer geslaght.

El.

Dunckt u, dat wy bedruckt, met al te groot een klaght,
 'T rampzaligh ongeval van uwen zoon beweenen?
 Helaes! daer gaetze nu al bly en lachend heenen.

Wee my ellendigh mensch! Orest, mijn lieve broêr,
Ghy brengtme voort om hals, door 't geen u wedervoer.
Door uwe dood is my de hope voort bezweecken,
Dat ghy weerkeerend my, en Vaders dood zoud wreecken.
Waer wende ick nu mijn' tred? ick eenzaam, zonder hoofd,
Ben vaderlooze wees, en van mijn' Broêr berooft.

Nu moet ick zien mijn jeughd in slaverny verslenssen,
 En dienen de gehaetste en snoodste van de menschen,
 Den vadermoordenaers: gedijtme dat tot lof?
 Neen, 'k woon voortaan niet meer by hen in 't zelve hof,
 Maer wil, voor deze deur, berooft van al mijn magen,
 Gaen leggen, en aldus verslyten al mijn dagen.
 Laet een van 't hofgezin, en dien't niet lastigh val,
 My doodslaen, daer ick hem noch voor bedancken zal:
 Want ick ben 't leven moe: 'k verlang niet meer naer 't leven.

Rey.

Waer of de blixem van Jupijn,
 Waer of de klaere zon magh zijn,
 Dat zy dit ongelijck verdraegen?

El.

Och och!

Rey.

Mijn kind, waer toe dit klaegen?

El.

Och och!

Rey.

Nu krijgt niet al te luid.

El.

Ghy moordme.

Rey.

Hoe? legh my dit uit.

El.

Indienge my, die ben bedorven,
 Noch hopen doet op dien gestorven,
 Zoo zultghe mijnen rouw slechts voên,
 En my noch grooter hartzeer doen.

Rey.

Amphiaraus, die vol zorgen
 Voor 't oorloogh heimlijck zat verborgen,
 Werde van zijn vrouw, die 't was vertrouwt,
 Om eene keten, rood van goud,
 Verraden, en beneên gevaeren,

El.

Och och!

Rey.

Quam hy noch openbaeren

El.

Och och!

Rey.

Dit schendigh stuck daer na.

El.

Kreegh Eriphyl heur straf?

Rey.

O ja.

El.

'T is waer. Alcmaeon voortgekomen,
Heeft wraeck van 's vaders leed genomen:
Maer niemant denckt helaes! om my,
En die 't zou doen raeckt aen een zy.

Rey.

Wat treffen u al ongelucken!

El.

Ick ken de rampen, die my drucken,

De lange ontelbre zwaerigheên,
Die t'zaemenloopen, en tot een.

Rey.

'K weet wat ghy zeght, gestadigh banger

El.

Vertroost Elektra dan niet langer,
Nadien'er geen.

Rey.

Wat zeghtghe toch?

El.

Al d' overige hulp, tot noch
Verwacht, bestond alleen in loten
Van adelijcken stam gesproten,
De tijdgenooten van Orest.

Rey.

De dood valt elck te beurt in't lest.

El.

Och dat de dood oock trof hen allen,
Als hem in't renperck neergevallen.
Och datze oock warden in den toom.

Rey.

'T vertreckt eer deze straffe koom.

El.

Wie straft dit? hy in vreemde landen,
Die word niet van mijn eige handen.

Rey.

Och och!

El.

Hy leit'er al, hy leit
Van ons begraeven, noch beschreit.

Chr.

Mijn allerliefste, ick koom hier haestigh aengevlogen,
Vergeet al mijn cieraed. ghy ziet mijn vreughd in d' oogen.
Ick breng een blyde maere. uw jammerlijcke ellend,
Al uw geleên verdriet, en droefheid neemt een end.

El.

Van waer hebt ghy wat troost voor myne quael vernomen?
Ick zie geen mensch te moet, die my te hulp zou komen.

Chr.

Zoo waer als ghy my ziet, Orestesbroêr is hier.

El.

Beschimptghe uw lot, en my? o zot en arrem dier!

Chr.

Ick zweer by Vaders hof, ick zegh het niet vermeten
Uit schimp, hy is hier by. wy zeggen 'tgeenwe weeten.

El.

Rampzalige, wat mensch heeft u 't verstand berooft,
Dat ghy zoo lichtelijck zijn' dwaezen klap gelooft?

Chr.

Ick heb het van my zelve, en niet van hooren spreecken.
'K geloofde toen ick zagh geen een onfeilbaer teecken.

El.

Waer meê bewijstghe dan het geenghe zaeght? wat voed
Uw hope met die koorts, en ongeneesbren gloed?

Chr.

Ick bidde u by de Goôn, wil eerst mijn rede hooren,
En noem my dan vry wijs, of zetme by de dooren.

El.

Zegh op, nadienghe hier zoo zeer toe zijt belust.

Chr.

'K zal zeggen al het geen waer van ick ben bewust.
Toen wy naer 't oude graf van onzen vader spoelden,
Vernam men endelijck, hoe melleck bronnen vloeiden
Noch versch en eerst geplengt van zijnen graftop af,
En allerhande slagh van bloemen over 't graf,
En Vaders kist bekranst. ick sta gelijk een stomme,
Om dit gezicht, en zie verbaest een poos rondomme,
Maer zie hier niet een' mensch ontrent, die my verrasch:
En ziende dat het hier heel stil, en veiligh was,
Genaecte ick 't graf heel dicht, daer lijckhout, rijs, en stocken
Op een gestapelt zijn, en 'k zagh gekrulde locken,
Noch versch van 't hoofd gesneên hier hangen: maer zo ras
Ick dit bevond, mijn hart noch veel ontstelder was;
Om dat mijn broêr Orest, de liefst van al die leven,
Voorhanden, my dit hair wou tot een teecken geven.
Ick vat het aen, en gaf wel geen bedroeft geluid;
Nochtans zoo borsten my van vreughd de tranen uit:
En toen geloofde ick vast, en nu geloof ick mede,
Dat niemant dit cieraed gebroght heb hier ter stede
Als hy: want wie zou 't doen, behalven ick, en ghy?
Ghy deed het niet, en 'k weet dit kooft oock niet van my:
Want hoe zoud ghy 't bestaen, die zonder rouw, en vloecken
Niet uit dit hof kunt gaen de Goôn, en 't graf bezoeken?
Noch dit raeckt Moeder niet: en deed zy 't, deze daed
Kon niet verborgen zijn. het is Orests cieraed,
Mijn Zuster, nu schep moed. Fortuin te wispeltuurigh,
Blijft in een zelve huis niet stadigh, noch geduurigh.
Zy die voorhanden is ons veel gelux belooft.

El.

'K heb overlang beklaeght uw zinnelooze hoofd.

Chr.

Wat zeghtge? komt uw hart dit hoorende, niet boven?

El.

Ghy weet niet watghe zeght, noch watghe zult gelooven.

Chr.

Hoe weet ick niet het geen ick met mijn oogen zie?

El.

Verdwaelde, hy is dood, en alle teeckens, die
Ghy van zijn welvaert zaeght, zijn ydel. 't is verloren,
Dat ghy noch hoopt.

Chr.

Wee my, hoe quam u dit ter ooren?

El.

Ick heb het uit den mond van die hem sterven zagh.

Chr.

waer is die vreemde man? ick sta verwondert, ach!

El.

In 't hof, en wellekom by Moeder, nu genezen.

Chr.

Wee my ellendigh mensch? wiens offer zou 't dan wezen?
Wie goot dit over 't lijck, eer ick het graf bezocht?

El.

'K acht dat dit teeckens zijn, die yemant heb gebroght
Tot een gedachtenis van dezen droeven doode.

Chr.

Wee my ellendigh mensch! ick docht een blyde bode
Te strecken in der yl, niet denckende dit pas,
Dat zulck een ongeluck ons overkomen was:
Maer komende, verneem ick nu, dat tot ons plaegen,
En ongevallen noch een ander zy geslaegen.

El.

Zoo is 'ter meê gestelt, en volghtghe mijnen raed,
'K wed ick u redden zal uit dien bedruckten staet.

Chr.

Hoe dat? kan ick het lijck doen leven, als te voren?

El.

Ick zegh dit niet. ick heb mijn zinnen niet verloren.

Chr.

Wat wiltghe dat ick doe, in dit ons ongeval?

El.

Het geenge kunt, en 't geen ick u vermaenen zal.

Chr.

Indien 't ons redden kan, ick zal 'er niet voor schroomen.

El.

Men kan tot dit geluck niet zonder arbeid komen.

Chr.

Ick zie het wel, en zal verduren wat ick kan.

El.

Zoo hoor nu, wat ick ra, en volgh mijn' raedslagh dan.
Ghy weet, wy zijn berooft van vrienden, en van magen,
Met een' van alle hulp, ons van de dood ontdraegen,
En zijn verdruckt alleen slechts over van 't geslacht.
Zoo lang mijn Broeder leefde, en bloeide, en werd geacht,
Verhoopte ick, dat hy eens zijn Vaders moord zou wreecken.
Nu hy verscheiden is, moet ick u moed inspreecken,

Op datghe niet versloft, met my, uw eigen bloed,
 Dien vadermoordenaer te dooden: want ick moet
 Nu spreekken, en kan u niet heelen mijn gedachten.
 Wat sloft ghy? of hoe lang wilt ghy op uitkomst wachten?
 Ghy die niet anders doet dan schreien, altijd nat
 Van traenen, om ons erf, en dien beroofden schat.
 Wat doetghe meer, dan dat ghy ongehuwt uw jaeren
 Vast doorbrengt met verdriet, tot uwe gryze hairen?
 Ghy hoeft uw leven niet te hopen op 't genot
 Van erf, of huwelijck. AEGisth is niet zoo zot,
 Dat hy gedoogen zal, dat uwe of oock mijn erven
 Vermeerderen, om hem in 't ende te bederven:
 Dies zooghe mynen raed te volgen zijt bereit,
 Zoo zal voor 't allereerst d' eer van godvruchtigheid,
 Aen Vaders lijck, met een' aen Broeders graf bewezen,
 U niet ontstaen. daerna, gelijkghe word geprezen,
 Als een, die geen slaevin, maer vrygeboore zijt,
 Zoo zultghe dezen naem oock draegen onbenijd,
 En huwen naer uw' staet: want elck bemint de braeven.
 Begrijptghe niet, hoe hoog ons beider Faem zal draeven,
 Zoo ghy mijn' voorslagh volght? wat vreemde, of burger, die
 Ons krijght in't oogh, zal u en my niet loven? zie,
 Ay zie, mijn vriend, dat zijn die zusters, die te gader
 Herstelden in zijn' staet het hof van heuren vader;
 Die op haer leven niet eens passende, en vol moeds,
 Haer vyanden in weelde opquamen onverhoeds.
 Een yegelijck behoort eerbiedigh haer t'ontfangen.
 Een yegelijck behoort op feesten met gezangen
 Te loven heuren naem, en onversaeghden aerd,
 In steden, daer het volck van overal vergaert.
 Dien lof en roem zal elck ons bey te zaemen geven,
 Noch lang na onze dood, en midlerwijl wy leven:
 Zoo dat in eeuwigheid onze eer niet kan vergaen.
 Dies, Zuster, laet u toch van uwe Zuster raên.

Verweer uw Vaders eer. verweer uw' Broeder mede.
 Verlos u zelve en my van rampen. dat 's mijn bede,
 En overlegh, en denck, hoe schandelijck het staet,
 Dat vry geboren bloed in slaeverny vergaet.

Rey.

In zulcke zaecken is voorzichtigheid van noode,
 Die 't zeit, en die dit hoort.

Chr.

O vrouwen, deedze zoo de
 Voorsichtigheid vereischt, zy deed gelijk 't betaemt,
 En had, eer zy noch sprack, dier woorden zich geschaemt:
 Want waerom staertghe op my, zoo stout, en zoo vermeten,
 En portme tot dit stuck? of hebtghe zelf vergeten,
 Dat ghy een dochter zijt, geen man tot zulck een werck?
 Uw handen zijn te teër, de vyanden te sterck.
 Fortuin begunsticht hen, en schuwte ons, en gaet heenen.
 Wie zulck een man bespringt, dien springt het voor de scheenen.
 Wat kans, wat hoop is hier? zie voor u, watghe maect,
 Dat ghy misdoende, niet in grooter jammer raeckt,
 Zoo yemant dit verneemt. wat heil kunt ghy verwerven,
 Dat ghy naer eere streeft, en eerloos kooft te sterven?
 Ja zelf de dood is niet zoo haetelijck, noch snood,
 Dan dat men sterven moet een altijdvliende dood.
 Dies bid ick u, eer wy ellendigh ommekomen,
 En ons geslacht verga, wil toch uw gramschap toomen,
 En 't geenghe hebt gezeit, zal ick in stilligheid
 Verzwijgen, als een zaeck van niemant oit gezeit.
 'T is tijd, en meer dan tijd, om weder te bedaeren;
 Nadienghe niets vermooght, zoo wacht u uit te vaeren,
 En hou gevolghzaem den maghtigen te vriend.

Rey.

Gehoorzaem. wijsheid, en voorzichtigheid die dient
 Den mensch op 't allerhoogst.

El.

Ghy spreeckt, gelijkwe dachte.
 Ick wist het wel, dat ghy mijn bede zoud verachten,
 En zal dan 't stuck alleen volvoeren, en bestaen:
 Want deze daed magh hen niet ongestraft vergaen.

Chr.

Och hadghe 't hart gehad, toen Vader quam te sneven,
 Ghy had al watghe woud met yver doorgedreven.

El.

Aen hart ontbracktme niet, 't ontbrack my aen vernuft.

Chr.

Volhard dan, zooghe wilt, als een die nimmer suft.

El.

Ghy leertme dit, en houd geen hand aen deze zaecken.

Chr.

Wie 't quaed neemt by der hand, kan daer niet goeds afmaecken.

El.

'K bemin wel uw verstand, maer haet uw suffery.

Chr.

'K verdraegh dit, oock wanneer ghy loflijck spreeckt van my.

El.

Ghy zultme nimmermeer uw lafheid hooren pryzen.

Chr.

De tijd die volght is langh, en zal het vonnis wyzen.

El.

Ga heenen, want ghy hebt geen hellepende hand.

Chr.

Zy is behullepzaem, maer ghy hebt geen verstand.

El.

Als ghy by Moeder koomt, verklick dan al mijn treken.

Chr.

Ick ben met zulck een haet noch niet op u ontsteecken.

El.

Ay zie eens watghe my niet doet tot smaed, en spijt?

Chr.

'K versma u niet, maer wensch dat ghy voorzichtigh zijt.

El.

Is 't recht dat ick u volge, en doe naer uw begeeren?

Chr.

Wanneerghe wijslijck raed, dan zultghe my regeeren.

El.

Hoe hard is 't, dat die geen die wel spreeckt zich vertast?

Chr.

Ghy geeft het quaed zijn' naem, en zijt' er zelf aen vast.

El.

Hoe zoo? schijn ick u yet met onrecht te verklaeren?

Chr.

Wat wel gesproken word, kan scha noch hinder baeren.

El.

Ick wil die wetten niet beleven met geduld.

Chr.

Zoo ghy dit doet, ick weet dat ghy my pryzen zult.

El.

Ick wil het doen. geen schrick zal nu mijn opzet weeren.

Chr.

Is 't waer? zult ghy van raed verandren noch verkeeren?

El.

Ick weet niet snoders als een valsche en quade raed.

Chr.

My dunckt, dat ghy het geen ick zegge niet verstaet.

El.

Dit is niet nieuw. ick heb dit lang al voorgenomen.

Chr.

Ick ga dan heen mijns weeghs, nadienghe schijnt te schroomen
Te loven mijnen raed, en ick uw quade zeên.

El.

Ga in. 'k ben niet gezint te volgen uwe reên,
Hoe zeer ghy hier naer haect met hartelijck verlangen.
Een dwaeze jaeght het wild, dat nergens is te vangen.

Chr.

Ghy zult mijn overlegh (zoo u geen brein ontbreeckt)
Noch loven, maer te spa, als ghy in droefheid steeckt.

Rey.

Hoe kooft het toch, dat wy aenschouwende
 De schrandre vogels in de lucht,
 Met zulck een' grooten treck, en zucht
 Haer kleen gebroedfel onderhouwende,
 Niet met onze afkomst zijn belaên.
 Maer by Jupijn, en zyne schichten,
 By 't hemelsch Recht, zy zullen zwichten,
 En jammerlijck eerlang vergaen.
 O Faem der wereld, stil d' Atryden,
 En hun gekerm, gehoord dat pas,
 Het kermen, dat een voorbo was
 Van een veel schandelijcker lyden.

Dewijl de zaecken nu daer binnen
 Zoo qualijck staen, het hof beroert,
 De kinders, tegens een gevoert,
 Malkandren helpen noch beminnen;
 Die droeve Elektra dus alleen,
 En gansch verlaeten, heen en weder
 Gedreven, jammert op en neder,
 En treurt om 's Vaders zwaarigheen,
 Gelijck een nachtegael; om 't even.
 'T zy datze leef, of 't licht ontbeer,
 Als zy twee moorders velt ter neêr.
 Hoe kan een edel hart zoo leven!

Geen eedle spruit laet zich verdrucken,
 Noch wil, by yeder een veracht,
 Haer faem en koninglijck geslacht
 Beschaemen door oneerbre stucken.
 O kind! o dochter vol verdriet!
 Hoe treft u d' algemeene ellende,
 Op datghe 't schelmstuck wreect in 't ende,
 En dubblen lof hier door geniet,
 En werd genoemt, na d' ongevallen,
 Het wijste en beste kind van allen.

Ick wensch dat wy u mogen loven,
 Wanneerghe rijck, door uwe daed,
 Zoo laegh ghy onder henliên staet,
 Zoo veer uw vyand raeckt te boven:
 Nadien ick merck, hoe dwers het lot
 U tegenvalt; hoewel uw zaecke
 Gerechtigh blijkt, en roept om wraecke,
 Na datghe lange zijt bespot.
 Men hoope elx deughden op malkandren
 Ghy overtreft in dit al d' andren.

Or.

O vrouwen, wijst men ons, en gaenwe, zoo 't behoort?

Rey.

Wat zoecktghe? waerwaert streckt uw komste in dezen oord?

Or.

Ick heb AEGisthus hof een wyl gezocht met dezen.

Rey.

Ghy zijt oock niet verdoolt. men heeft u recht gewezen.

Or.

Wie boodschaft onze komst hier binnen, daerze alree
 Verlangen, uur op uur, en wachten naer ons twee?

Rey.

Dees Joffer, die het past dees tyding eerst te bringen.

Or.

Ga vrouw in 't hof, en zegh: Phocenser vreemdelingen
 Verzoecken met AEGisth te sprecken, magh 't geschiên.

El.

Wee my ellendigh dier! 'k geloof dat deze liên
 Ons brengen wis bescheid van 't geen ons quam ter ooren.

Or.

Ick weet niet, watghe hier voor tijdingen mooght hooren.
 Ick koom van Strophius den gryze in dit gewest.
 Hy vaerdighde my af met tyding van Orest.

El.

Wat 's dat? ô vreemdeling! ick schrick om deze reden.

Or.

Wy brengen 't overschot van dezen overleden,
 In deze kleene bus, gelijk ghy zelve ziet.

El.

Wee my ellendigh mensch! nu zie ick met verdriet
 Mijn tegenwoordigh leed: nu zie ick 't met mijn oogen.

Or.

Indien Orestes val uw raeckt uit mededoogen,

Zoo weet dat deze bus zijn overschot bevat.

El.

Ick bid u, by de Goôn, o vreemding, geefme dat,

Op dat ick handel 't geen, waer in hy leit besloten;
 Op dat dees asch van my met traenen overgoten
 Magh werden, en ick my, en al mijn bloed beweene.

Or.

Nu hael het voor den dagh, en geef haer dit, als een
 Die hem noch vyandschap, noch haet schijnt toe te draegen;
 Maer zijn vriendin moet zijn, of een der naeste magen.

El.

Gedachtenis van dien ick hiel
 Voor d' allerliefste van de menschen,
 Kleen overschot van Broeders ziel,
 Ghy kooft niet 'thuis, gelijkwe wenschen;
 Gelijk ick hoopte, toen ick u
 Als balling zond in vreemde landen.
 Orestesbroer, ick draegh dy nu,
 Die stof, ja niets zijt, op mijn handen.
 Ghy waert een aertigh kind weleer,
 Toen ick, tot berging van uw leven,
 U elders zond, zoo wijd en veer.
 Och had ick eerst den geest gegeven,
 Eer ick u met dees handen stal,
 En midden uit die moordellenden
 Al bevend stierde, om 't ongeval
 T' ontvliên, by vreemde, en onbekenden;
 Zoo hadghe, toenmaels omgebragt,
 Met Vader, op een' dagh, genoten
 Het graf van 't vaderlijk geslacht:
 Maer nu 's rijcks balling, en verstooten,
 Most ghy, op dien uitheemschen grond,
 Dien schrickelijcken smack gevoelen;
 Daer ghy uw Zuster niet en vond,
 Noch zy 't gesleurde lijck kon spoelen;
 Noch met heur waerde handen 't bloed
 Afwasschende, met offer eeren;
 Noch door het lijckhout, en zijn' gloed,
 Zoo 't voeght, de grove stof verteeren:

Maer vreemden hebben dit verricht.
Rampzalighe, komt ghy dus weder?
Helaes! hoe weeghtghe nu zoo licht?
Hoe heb ick u, noch kleen, en teder,
Zoo vruchtloos opgevoed met smart?
Hoewel ick 't dede met verlangen,
Dies over Zuster meer uw hart
Als over Moeder heeft gehangen.
'T waer zot, dat een van 't hofgezin
Van uw opvoeding, zich beroemde.
Ghy waert alleen by my te min,
Die ghy altijd uw Zuster noemde.
Dit alles houd al 't effens nu
In eenen dagh op met uw leven.
Alle andre dingen zijn met u,
Gelijck een buy, voorby gedreven.
Uw Vader is oock voort, ons hoofd,
En heden is mijn tijd verstreucken.
De Dood heeft my van u berooft:
Maer onze vyanden die steecken
Den kop al lachende in de lucht,
En onze liefdelooze Moeder
Is dol van vreughd, om dit gerucht;
Zy, om wiens wil, o waerde Broeder,
Ghy my zoo dickwils trooste in nood,
En heimlijck liet een hart insprecken,
Dat ghy ten leste eens Vaders dood
Rechtvaerdighlijck zoud komen wreecken:
Maer nu heeft uw rampzaligh lot,
En 't mijn dit alles weghgenomen;
Nu wy, in plaetse van 't genot
Uws lieven aenschijns, asch bekomen,
En ydle schaduwe, en bedrogh.
O wee! o wach! ick ben verloren.

O deerlijck lichaem! och och och!
 Orestesbroêr, mijn uitverkoren,
 Hoe heb, hoe heb ick u verruckt
 Naer zulcke doodelijcke wegen?
 Hoe hebtghe my verongeluckt,
 Mijn Broêr, mijn hoofd tot my genegen?
 Hoe sleeptghe my met u ten val?
 Ontfang my, om by u te schuilen,
 Die zijt, als ick, gansch niet met al;
 Op dat ick, na dit stadigh huilen,
 By u magh woonen, daer beneên:
 Want alzo lang ick was hier boven,
 Had ick het al met u gemeen:
 Maer 't licht voor my nu toegeschoven,
 Die merck, dat voor begraeve doôn
 Noch druck noch droefheid zy geschapen,
 Zoo wensch ick by u met der woon
 In 't zelve graf altijd te slaepen.

Rey.

Bedenck, Elektra, dat uw Vader en uw heer,
 En Broeder sterflijck was; dies zucht niet al te zeer.
 Wy moeten altemael in 't graf, en d' aerde duicken.

Or.

Och och! wat zegh ick best? wat reên zal ick gebruikken?
 Ick kan mijn tong niet meer bedwingen. och och och!

El.

Wat wiltghe zeggen? spreek, wat droefheid let u toch?

Or.

Elektra, zijtghe dit, ghy wijdvermaerde vrouwe?

El.

Ick ben die zelve noch, maer steeck in grooten rouwe.

Or.

Helaes? wat zie ick hier mijn hartewee aen u?

El.

Ghy vreemdeling, zegh op, waerom verzuchtghe nu?

Or.

Hoe is uw lichaem dus verandert, en vervallen?

El.

Beklaeghtghe my alleen? of raeckt u klaght ons allen?

Or.

Hoe treckt men ongehuwt u op tot mijn verdriet!

El.

Ghy vreemdeling, waerom verzuchtghe, als ghyme ziet?

Or.

Om dat ick niet eens wist wat rampen u omringen.

El.

Hoe weetghe 't gheenghe zeght? hoe weetghe deze dingen?

Or.

Om dat ick zie, hoe ghy om veele ellenden treurt.

El.

Noch zietge 't allerminst van 't leed, dat my gebeurt.

Or.

Wat snooder ongeval kan yemant wedervaeren?

El.

Om dat ick leven moet by felle moordenaeren.

Or.

Met wien? wie zijnze toch? wat zijn 't voor looze liên?

El.

By vadermoordenaers, dien ick gedwongen dien.

Or.

Wat mensch bedwingt u dus tot deze nood, en smarte?

El.

Ick heet haer Moeder, maer zy heeft geen moeders harte.

Or.

Wat? dwingtze u met heur hand? misguntze u dat ghy eet?

El.

Met slagen, met verdriet, en allerhande leed.

Or.

Wel is 'er niemant, die u voorstaet, op uw bede?

El.

Niet een, en die 'er was, diens assche brengtghe mede.

Or.

Rampzalige, 'k zie u met medelyden aen.

El.

Geen mensch, behalven ghy, was oit met my belaên.

Or.

Om u, en om uw leed, ick my zoo veer verpijnde.

El.

Ghy koomt niet hier, als een van ons namaeghschap zijnde?

Or.

'K zou 't zeggen, wist ick dat u dees ten dienste staen.

El.

Zoo doenze. spreek recht uit. niet een zal u verraên.

Or.

Zoo zet die doodbus neêr. ick zal 't u al belyen.

El.

Neen, by de Goden, neen. laet my hier meê betyen.

Or.

Gehoorzaam. 't zal u niet berouwen, zoo ghy 't doet.

El.

Ick bidde, ontnemme niet dit allerwaerdste goed.

Or.

Legh af, ick ly het niet.

El.

Wee my, om deze gaeve.

Orest, misgunt men my, dat ick uw asch begraeve?

Or.

Spreek anders, want ghy zucht, en jammert zonder reên.

El.

Is 't onrecht, dat ick noch mijn' dooden Broêr beweên?

Or.

Ghy spreekt van hem niet recht, maer ongerijmt, en snoode.

El.

Was ick dan zoo onwaerd voor dezen by dien doode?

Or.

Geensins onwaerd, maer dit gaet u in 't minst niet aen.

El.

Dat ick Orestes draegh, en 't lichaem dus vergaen?

Or.

Dit is Orestes niet, maer 't word zoo voorgegeven.

El.

Waer is dan 't graf van dien ellendigen gebleven?

Or.

'T is nergens, want die leeft hoeft geen begraefenis.

El.

Wat zeghtghe, jongeling?

Or.

Ick zegh gelijk het is.

El.

Hoe? leeft die man dan noch?

Or.

Indienghe my ziet leven.

El.

Zijt ghy 't?

Or.

Bezie dien ring van Vader overbleven,
En leer of 't waerheid zy, of valsch.

El.

O blijdste dagh!

Or.

Mijn allerliefste, ick ben 't, zoo 'k waerheid spreecken magh.

El.

O stem! heb ick u hier?

Or.

Nu luister naer geen maeren.

El.

Heb ick u by de hand?

Or.

Ick wensch dat ghy veel jaeren
My hebben mooght als nu.

El.

O ghy bemind geslacht,
Poortressen, dit 's Orest, zoo langen tijd verwacht,
Die dood geheeten werd, en levende is verscheenen.

Rey.

Ick zie 't, mijn kind, en moet met u van blyschap weenen.

El.

O kind, o spruit, my oit zoo waerd,
Als oit een moeder heb gebaert,
Nu zijtghe weergekomen.
Nu vondghe, dieghe zoud.
Nu keertghe, en hebt vernomen,
En ziet haer, dieghe woud.

Or.

Wy zijn by een, maer wacht al stille.

El.

Wat is 'er?

Or.

Zwijgh, om beters wille,
Zoo zal uw stem ons niet verraên.

El.

Maer by die eerbaere Diaen,
Ick zal niet suffen, noch verflouwen,
Voor zulck een menighte van vrouwen,
Die binnen strecken moeders stoet.

Or.

Zie toe. in vrouwen is oock moed,
Gelijck d'ervaerenheid u leerde zoo waerachtich.

El.

Helaes! ghy maectme noch 't bekende stuck indachtigh,
Dat altijd brockt en wrockt, en geen verzoening lijd.

Or.

Ick weet het wel, maer als de tijd
Voorhanden is, denck dan om 't wreecken.

El.

'T is altijd tijd van dit te spreecken.
'T komt altijd wel te pas met my.
Nu staetme naulix 't spreecken vry.

Or.

Dat zegh ick oock, dies wil dit spaeren.

El.

Wat zal ick doen dan rechtevoort?

Or.

'T is nu geen tijd van uit te vaeren
Met veele woorden, dat men 't hoort,

El.

Van wien word dit niet wel genomen,
Dat ick, dewijlghe zijt gekomen,
In ste van spreecken, stille zwijgh,
Nu ick u buiten hope krijggh?

Or.

Ick quam, toen my de Goden dreven,
Dat ickme zou naer huis begeven.

El.

Och och! waer laet ick mijn geneught?
Dit strecktme noch tot grooter vreughd,
Dat u de Goden herwaert braghten.
'K zal dit voor een orakel achten.

Or.

Betoom uw vreughd zoo onverhoopt,
En 't hart dat hier van overloopt.
Ick vrees uw vreughd zal ons bezwaeren.

El.

Och Broeder, na zoo veele jaeren,
Verschijntghe op dees gewenschte steê,
Daer ghyme ziet vol hartewee,
Bedruckt, en smelten in mijn traenen.

Or.

Wat wiltghe my hier meê vermaenen?

El.

Ghy zultme niet berooven van
Dees vreughd, die 't hart niet vatten kan,
Nu my uw aenschijn magh gebeuren.

Or.

'K zou my hierom op andren steuren.

El.

Zijt ghy te vrede?

Or.

Zou ick niet?

Or.

Vriendinnen, 'k heb in mijn verdriet
Een onverwachte stem vernomen.
Ick was alreede stom van schroomen,
En nu een wijl zoo veer gebroght,
Dat ick 't geschrey niet draegen moght:
Nu houde ick u, o mijn behoeder.

Nu hebtghe my, o liefste Broeder,
Getoont uw troostlijk aengezicht,
Uw aenschijn, my zoo lief als 't licht;

'T welck ick in zwaeren druck gezeten
 Noch eenigh hartzeer zou vergeten.

Or.

Laet vaeren al het geen u voordeel geeft noch my,
 Of ghy het weet of niet. wat Moeders schelmery
 Belangt, ick weet het wel, hoe zy zich heb gedraegen,
 En hoe AEGisth zoo dol ons erfgoed door kan jaegen,
 Dat weghsmijt, of te kost aen ydle dingen leit.
 Terwijlghē dit vertelt verloopt gelegenheid
 En tijd; dies zeghme, 't geen men noodigh moet bezorgen:
 VVaer wy opdonderende, of heimelijck verborgen,
 Dees blyde vyanden best dempen op het pad,
 VVaer langs men hen verwacht. vooral draegh zorge, dat
 Ons Moeder niet bemercke uit bly gelaet noch reden,
 VVanneerwe te gelijk, en beide binnen treden:
 Maer huil, om 't loos gerucht, dat u ter neder ruckt.
 Het word eerst lachens tijd, als d' aenslagh ons geluckt.

El.

Mijn Broeder, 't zal geschiên, gelijkge hebt besloten:
 VVant ick heb deze vreughd van u alleen genoten,
 En niet my zelf gemaect, en wou geensins om veel
 Yet doen, 't geen strecken moght tot Broeders achterdeel;
 Noch tegenwoordigh heil in 't allerminste yet achten.
 Ghy weet wel, en verstaet, wat onslîen staet te wachten,
 En hebt gehoort, hoe nu AEGisth naer buiten is,
 En Moeder binnen 't hof: en hou dit voor gewis,
 Dat zy uit mijne vreughd het allerminst zal weeten;
 VVant 't hart van binnen is van ouds op haer gebeten.
 VVanneer ick u aenschouw, dan zullen stadigh aen
 Bedruckte traenen my van vreughd in d'oogen staen;
 VVant hoe waer 't mogelijk, dat wy niet schreien zouden,
 Die op een' zelven wegh u dood zien, en behouden;
 Het welck zoo zeldzaem is, dat of men schoon vernam,
 Hoe Vader levendigh weêr uit den grave quam;
 'K zou niet gelooven dit een spoockery te wezen,
 Maer dat hy in der daed waerachtigh waer verrezē.

Dewylghe dezen wegh dan ingeslagen zijt,
 Zoo doe al 't geenghe wilt, want ick had nu ter tijd
 Alleen en onverzelt twee stucken voorgenomen;
 My braef te redden, of met glori om te komen.

Or.

Zwijgh stil, zwijgh stil. ick hoor een uit den huize gaen.

El.

Koomt binnen, gasten, koomt, nadienghe hebt gelaên,
 Het geen men noo nochtans een plaets vergunt hier binnen.

Le.

Ghy zotten, zijtghe bey berooft van brein en zinnen,
 Noch draeghtghe zorgh voor 't lijf, mits u 't verstand ontbreeckt,
 Dat ghy niet riecken kunt in wat gevaer men steeckt?
 Wat rampen om ons staen? indien ick deze deuren
 Niet gaeuw bewaecte, uw raed, en raedslagh waer te veuren
 Ontdeekt, eer ghy uw' voet daer binnen had gezet.
 Nu is dit ongeval door mijne zorgh belet.
 Ga in. zwijgh stil. 't is tijd uw vreughd den mond te snoeren.
 Dit stuck lijd geen vertreck. de lofeit in 't volvoeren.

Or.

Wel zeghme dan, hoe is 't in 't hof, en daer ontrent?

Le.

Het is 'er zoo gestelt, dat niet een mensch u kent.

Or.

Broght ghy hen tyding, hoe ick raecte om lijf, en leven?

Le.

Men reket u voor dood. ghy word al dood geschreven.

Or.

Gedyt hen dat tot vreughd? wat zeggenze toch al?

Le.

Dit dient eerst uitgevoerd, eer ick 't u zeggen zal.
 Zoo 't noch staet, is 'er niets dien grooten aenslagh tegen.
 Het staet 'er wel, oock daer 't niet wel meê is gelegen.

El.

Wie is dit? by Jupijn, ay zeghme, zoo 't u lust.

Or.

Wel kentghe dezen niet?

El.

Niet dat my is bewust.

Or.

Wel weetghe niet, wiens trouw ick eertijds werd bevolen?

El.

Wat zegtghe daer? wat man?

Or.

Die my weleer gestolen
Naer Phocis heeft gevoert, door Zusters kloeck beleid.

El.

Dien ick getrouw bevond, en tot mijn' dienst bereit,
Toen 't op een weiflen ging, wanneerze Vader moorden?

Or.

Dat is die man. verra my niet met veele woorden.

El.

O langgewenschte dagh!
O eenige behoeder

Van Vaders huis, ach ach!
 Hoe zijt ghe met mijn' Broeder
 Gekomen, hier ter steê?
 Zijt ghy 't, die hem bewaerde,
 En my, in 't hartewee
 En leed, dat ons bezwaerde?
 O allerliefste hand!
 O allerwaerdste voeten!
 Hoe waert ghe in dezen stand,
 Wanneer ghe my quaemt groeten
 Zoo vreemd, zoo onbekent?
 Waerom moght ick niet weeten,
 Wat lot u herwaert zend?
 Ghy deedme doodzweet zweeten,
 Door deze droeve maer;
 Nochtans quaemt ghy my nader,
 Tot redding van 't gevaer.
 Ick groet u, als mijn' vader,
 Ick zie mijn Vaders geest.
 Ghy waert, nu ick 't verzinne,
 Die, wien ick heden meest
 Vervloecte, en nu beminne.

Le.

Hou op, ick ben vernoecht. Elektra, zwijgh, en staeck
 Dees reen; daer is noch tijds genoegh, om van die zaeck
 Te spreekken. ghyliên die te zaemen zijt gespannen,
 'T is tijd, om werck te spoen, terwijl nu geene mannen
 Daer binnen in het hof by Klytemnestra staen.
 Indienghe dit vertraeght, zoo zult ghe moeten slaen,
 En vechten tegens haer, en die wat meer vermogen.

Or.

Mijn Pylades, dit stuck dient langer niet vertogen.
 Ga binnen, en aenbid de Goôn, die Vaders zael
 Bewoonen, zoo als zy bewoonen dit poortael.

El.

O vorst Apollo, weest genadigh
 Dien jongeling, en hen, en my,

Die naer gelegenheid gestadigh
 Met zidderende handen dy
 Vereerde. Apollo, schrick der dieren,
 Ick eisch, zoo hartelijck ick magh,
 Val neêr, en koom uw Godheid vieren,
 En bid, begunstigh dezen slagh,
 En raedslagh. toon, hoe ghy van boven
 Noch straft de schelmerij der hoven.

Rey.

Ay zie, hoe Mars naer binnen schiet,
 Terwyl zijn bloed van tweedraght zied.
 Alree zijn d' onontvlughtbre blaffers,
 Der booze schellemstucken straffers,
 Naer binnen toe, zoo dat mijn schroom
 Niet meer zal hangen aen dien droom.

Des dooden helper gaet daer heenen,
 Op zijn bedriegelijcke beenen,
 En met zijn punt noch versch besmet,
 Naer Vaders rijcken troon, en bed:
 Maer Majas zoon, de schalcke bode,
 Verberght die wraecke van den doode,
 Tot dat de boosheid stord ter neêr.
 Hier geld, hier geld geen samlen meer.

El.

O waerde vrouwen, toeft. laet niemant zich verroeren.
 De mannen zullen strax dien aenslagh uit gaen voeren.

Rey.

Hoe zoo? wat doenze nu?

El.

Dees ciert voor 't graf een pot,
 En deze staen 'er by.

Rey.

Ghy waeckt voor deur en slot.

El.

Op dat AEgisthus ons niet onverhoeds koom vinden.

Kly.

Och och! de huizen zijn gansch leegh van trouwe vrinden,
 En vol van vyanden.

El.

Vriendinnen, hoortghe niet?
 Dat 's een, die binnen roept.

Rey.

My dunck ick hoor daer yet,
 Dat onverdraeghlijck is te hooren.
 Ick schrick wat koomt ons hier ter ooren!

Kly.

O my ellendigh mensch! AEgisth, waer zijtge nu?

El.

Daer roeptze weêr.

Kly.

O Zoon, o Zoon, erbarrem u.

Erbarm u over my. Erbarm u over Moeder.

El.

Maer ghy erbarmde u niet om Vader, noch om Broeder,
Die van hem was geteelt.

Rey.

O stad! o afkomst, ach!

Hoe schend, en hoe verdelght u 't noodlot dezen dagh?

Kly.

Wee mijn quetzuur! o lagen!

El.

Verdubbel deze slagen.

Kly.

Wee anderwerf! wee my!

El.

Het ga AEgisth, als dy.

Rey.

'T zal gaen, gelijkge wenscht. de dooden leven weder;
Want dien de moord nu lang geworpen heeft ter neder,
Die neemen wederwraeck, met een versteurt gemoed,
Van hen, die oorzaeck zijn van al 't vergoten bloed.

El.

Zy zijn nu by der hand, en hunne handen leken
Van 't bloed, door Mars gestort; en naulix kan ick spreecken,
Orestes, hoe het is.

Or.

'T gaet binnen noch al wel.

Zoo 't recht is 't geen ick uit Apolloos antwoord spel.

Z' is dood. zijt onbevreesd. ghy zult voortaan geen tyden
Beleven, datghe leed van Moeder hoeft te lijden.

Rey.

Houd op. ick zie AEgisth. hy koomt, en is hier by.

El.

O zoon, ga wegh, ga wegh. ziet ghy dien man? dat 's hy.
Ghy hebt hem in uw maght. hy koomt verheughd van buiten.

Rey.

Gaet naer de binnendeur, op datghe mooght besluiten
Het geen noch ovrigh zy.

Or.

Vertrouw ons deze zaeck.
Wy zullen, 't geenghe denckt, voltrecken deze wraeck.

El.

Zoo haest u.

Or.

Ick ga heen.

El.

Ick zal het voort bewaeren.

Rey.

'T zal goed zijn, dat men hem inluister deze maeren,
Zijn' ooren aengenaem, en 't geen betreft zijn' staet.

AEg.

Wie van u weet van 't volck, daer dit gerucht af gaet,
Waer deze gasten zijn van Phocis, deze boden,
Die tyding brengen van Orestes, onzen dooden,
Die rabreuck, zoo men zeit, nu korts in 't renperck leed?
Ghy korts hardneckigh dier, geef my hier op bescheed;

Dewyl dees dingen u, veel meer als yemant, smarten.
Ghy kunt het zeggen, want dit gaet u meest ter harten.

El.

Ick weet het wel. zou my dit wezen onbekent?
Zou ick niet weeten, hoe mijn Broeder omgerent,
In 't renperck raeckte om hals?

AEg.

Waer zijn die vreemdelingen?

El.

Hier binnen, daerze hen met groote vreughd ontvingen.

AEg.

En zeidenze, dat hy gestorven was alree?

El.

Zy zeiden 't niet alleen, maer toonden 't lichaem meê.

AEg.

Wel is dit by der hand, dat wy 't aenschouwen mogen?

El.

Dit deerlijck schouwspel kuntghe zien met bey uw oogen.

AEg.

Ghy boodschaft my veel vreughd, en zijt dit ongewoon.

El.

Verheugh u, zooghe vreughd kunt scheppen uit dien doên.

AEg.

'K gebiede dat men zwijgh, en deze deuren open,
Op dat Argivers, en Myceners, die noch hopen
Op zulck een' ydlen troost, aenziende Orestes lijck,
Zich buigen voor mijn' staf, en onder 't juck van 't Rijck;
En merckende, dat hier niet tegens staet te vechten,
Zich laeten, bang voor straf, van my voorten berechten.

El.

Ick schickme naer den tijd, die leertme meer verstaen,
Naer wijzer luistren, en hen aen de hand te gaen.

AEg.

Jupijn, wat zie ick hier! dit kan geen nijd ontstygen.
Maer is dit haetelijck, 'k heb liever dat te zwijgen.
Neem strax het deckkleed af, dat in den wege leit,
Op dat mijn neef van my voor 't lest noch werd beschreit.

Or.

Neem zelf het deckkleed af, dit zal u beter voegen,
Die lust bebt dit te zien, om d' uwe te vernoegen,
Met deze maer.

AEg.

Ghy spreekt zeer wel. 'k gevoel als ghy.
Is Klytemnestra t' huis, men roep haer hier voor my.

Or.

Zy is heel dicht by u, zie nergens elders heenen.

AEg.

Wee my! wat zie ick hier!

Or.

Wat vreeze doet u steenen?
Of welck een kentghe niet?

AEg.

Ellendige, ick ben vast,
En midden in hun net. Wie heeft me dus verrast?

Or.

Strax wistghe niet, dat ghy al levend spraeckt met dooden.

AEg.

Och dat's Orestes stem. ick spreek met dien gevloten.

Or.

Hoe wis ghy spellen kost van ouds, noch miste u dat.

AEg.

Helaes! wy zijn om hals. helaes! wy zijn gevat.
Laet ons ten minste noch yet zeegen watwe kunnen.

El.

Neen Broeder, by de Goôn, ghy zult hem niet vergunnen,
Dat hy yet wyders spreek, noch tijd met woorden reck.
Ick kan niet zien, dat dit tot eenigh voordeel streck,
Dat zulck een veege noch zijn hope langer voede;
Maer dood hem in der yl, en, warrem van den bloede,
Begraef hem buiten 't Rijck, gelijk het billijck is;
Op datme dit verlos van alle droefenis,
En mijn geleên verdriet.

Or.

Nu haast u, tre naer binnen.
Het geld uw' hals. hier is met woorden niet te winnen.

AEg.

Maer waerom rucktge my hier in, uit elx gezicht?
Hoe dus? is 't werreck goed, wat maeckt u schuw van 't licht?
Waerom berooftge my niet openbaer van 't leven?

Or.

Gebie niet. ga, daer ghy mijn' Vader eerst deed sneven,
Dat ghy daer mede sterft.

AEg.

Moet ick dees zaelen zien,
En wat van Pelops oit gebeurde, en zal geschiên?

Or.

Ga voort. ick spel u niets of 't zal zich openbaeren.

AEg.

Wat roemtge? uw Vader was in 't spellen onervaeren.

Or.

Ghy smijt veel uit, en doet terwyle niets. ga voort.

AEg.

Nu leyme.

Or.

Ga zelf voor. ga voor, door deze poort.

AEg.

Op dat ick u niet zou ontvlieden noch ontvlughten?

Or.

Op datghe niet en sterft met blyschap, en genughten,
Zal ick dees bitterheid vermeerdren: want het past,

Dat een gerechte straf geweldenaers verrast,
Die tegens 't heiligh Recht vermeetlijck zich verzetten,
Op dat de boosheid niet meer menschen zou besmetten.

Rey.

O Atreus afkomst, hoe bezwaerlijck zijtghe in't end
Geworstelt, en geraeckt door allerleye ellend,
En uitgestaen verdriet tot deze vryheids zegen,
Een vryheid op die wijs geluckighlijck verkregen.

EINDE.

Breeder inhoud van Elektra.

NA dat alle vorsten van Griekenland, overmits het schaecken van Helene met eede verbonden, in Aulis verzaemelt waren, om met gemeene maght het ongelijck, hen van den Trojanen aengedaen te wreecken; werd Agamemnon veldheer over het gansche leger gekoren. Toen dees, belust op de jaght, in 't naeste woud, een zeker uitmuntende en gespickelt hert, der Godinne toegewijd, geschoten had; verlette de Godes, om dit schendigh stuck gesteurd, de geheele vloot door onweder, zulcx datze noch wederkeeren, noch den opgezetten toght volvoeren konden. De legerwichelaers, met het orakel dezer Godheid raed levende, zeiden, dat haere verbolgenheid niet bedaren kon, ten ware Agamemnon, in stede van 't gedoode hert, zyne dochter Iphigenia offerde, gelijk 't gebeurde. Zoo dra de koning, na de verwoesting van Troje, weder 't huis quam, werd hy van zijn gemaeline Klytemnestra, door 't ingeven van AEgisthus, met wien zy, geduurende den krijgh, boeleerde, afgemaect. Elektra, een groothartige dochter, om haer vaders neerslagh gebeten, en verbittert, en beduchtende, datze met Orestes den zelven gangh moghten gaen, verzond het kleene kind ter sluick naer Phocis, by Strophius, om daer opgevoed, en tot zijn jaeren gekomen wezende, t' eeniger tijd van daer, tot vaders wraecke, te mogen opdonderen. Maer toen, na het verloop van veele jaren, terwijlze dagelix van hare moeder veel hoons most uitstaen, niet zekers van Orestes vernam, en de hoop van hare verlossinge uit was, leide zy toe om 't uiterste te wagē. Zy ging Chrysotemis, de zuster, aen met ge-

beden, gramschap, dreigementen, en voort op allerlei wyze, om haer, by mangel van Orestes wederkomst, te brengen daer toe, datze gezaementlijk met hare eige handen 's vaders moordslag zouden straffen: doch de zuster, laffer van geest, wickte haer eigen vermogen tegens de zwaerigheid van dit bestaen, en dreef, dat dit geen maeghdenwerck was; datze van alle toeverlaet ontbloot, tegens 't geweld der tyrannye niet opmoghten; en sloegh veel andere bedenckingen voor, waer mede zy zich verontschuldighde, en van dit voornemen poogde te doen afstaen Elektra, die even gestreng by het voorige opzet bleef, en by het geen, waer toe de gelede wederwaardigheid, en godvruchtigheid teghens den vader haer aenmaende, en prikkelde; achtende eerlijcker het leven daer voor op te zetten, dan zulck een godvergeten schelmstuck over't hoofd te zien. Ten lange leste, in het twintighste jaer na den vader moord, na zoo veele hoop en wanhoop over en weder, word Orestes met Pylades heimelijck t' Argos van zijnen leermeester en opvoeder ghebroght, die om, volgens het onderwijs van Apolloos Orakel, dit besteck bequaemer en veiliger uit te voeren, Klytemnestra valsche tyding brengt van haer zoons dood; hoe hy in den Pythischen renstrijd omgekomen en verongeluckt zy, en zy brengen (om dit met geloofwaardigheid te stoffeeren) te voorschijn de doodbus, waer in Orestes asch quansuis begraven leit. De Koningin, vrolijck om den dood des geenen, dienze met schrick, als een wreecker van zijn vaders bloed, te gemoed zagh, braveerde en beschimpte, nu baeldaediger als voorheenen, Elektra, die geduurighlijck haer broeders ballingschap en ellende beweende. Maer Orestes endelijck gheraeckt met een broederlijcke genegenheid t'haerwaert, leit het momaenzicht voor haer oogen af, en maeckt zich aen zyne zuster bekend; en zy helpen Klytemnestra [die, terwijl AEgisthus in de voorstad gegaen was, het huis alleen bewaerde] van kant. AEgisthus van buiten inkomende, en alreede geruchten van de aenkomste der Phocenser gasten en Orestes omkomen gehoort hebbende, werd Klytemnestraes lijck getoont, 't welck men, ter-

wijl het bedeckt was, voor Orestes lichaem aenzagh. De bedriegery nu ontdeekt zijnde, holpmen hem, ter zelve plaetse, daer hy 't Agamemnon klaerde, aen een zyde, tot een rechtvaerdige vergeldinge zijner schelmeryen.

Geslachtboom van Agamemnon en AEgisthus.

Jupiter.

Tantalus.

Pelops.

Atreus.

Thyestes.

Agamemnon.

AEgisthus.

Orestes.